www.svoboda-news.com

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всі листи, мані-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., второк 22-го серпня 1916. Ч. 101. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, August 22, 1916. No. 101.

ЗАВЗЯТІ БОЇ НА ВОЛИНИ І В КАРПАТАХ.

Російські війска втратили поверх 1.300 в полонених.

На Балкані, здовж границі Греції, розвиваєть ся велика битва.

НІМЕЦЬКІ ПІДВОДНІ ЛОДКИ ЗАТОПИЛИ ДВА АНҐЛІЙСЬКІ ВОЄННІ КОРАБЛІ.

УСПІХИ СОЮЗНИХ ВІЙСК НА ВОЛИНИ І В КАРПАТАХ. — 1.000 ПОЛОНЕНИХ.

БЕРЛІН, 19. серпня. — На східнім терені війни, почавши від Бродів аж до Карпат, було вчера спокійно. Російські війска з причини пораженя, яке потерпіли від армій Бем-Ермолього і Ботмера, є так ослаблені, що лише на північний захід від Станиславова перевели кілька безуспішних нападів.

Зате в Карпатах і на Волини прийшло до поновних завзятих боїв.

Війска архикнязя Карла переводять успішно дальший наступ в околиці Капуль. Притім 600 Москалів взято в полон. На захід від Жабя наступають знова війска Невеша.

На північний схід від Ковля і над Стоходом російські війска перевели нові напади, але без успіху. Коло озера Нобель полонено 320 Москалів.

Урядовий звіт німецького головного штабу звучить:

„Армія Ґінденбурга: Битва коло озера Нобель відбувала ся вчера дальше і скінчила ся побідою наших війск. **Всі напади неприятеля зістали відбиті. Наші війска полонили 320 салдатів і здобули 4 машинові кріси.**

„Над Стоходом неприятель по довшім сильнім бомбардованю в околиці місцевостий Рудка і Черевище розпочав наступ. Битва триває без перестанку дальше. На лінії Шельвів-Звиняч неприятель перевів кілька слабих нападів, які були зовсім без успіху.

„Армія архикнязя Карла: Загальне воєнне положене на північ від Карпат не улягло зміні. **На Буковині, на північ від Капуль, союзні війска здобули гору Магуру, беручи в полон 600 Москалів".**

АВСТРІЯЦІ ВІДБИВАЮТЬ НАПАДИ МОСКАЛІВ КОЛО ЖАБЯ І СТАНИСЛАВОВА.

ВІДЕНЬ, 19. серпня. — Австрійсько-угорський ґенеральний штаб доносить:

„На північний захід від Станиславова наші війска відбили поновні напади Москалів. Неприятель потерпів дуже тяжкі втрати.

„На захід від Жабя наші війска по завзятій битві уступили в напрямі Чорногори".

БИТВА НАД СТОХОДОМ.

ПЄТРОҐРАД, 19. серпня. — Урядовий рапорт російського ґенерального штабу звучить:

„Вчера вечером неприятель розпочав по довшім бомбардованю наступ на наші становища коло села Звиняча (на схід від Горохова, на Волини). Однак напад зістав відбитий.

„На захід від озера Нобель наші війска здобули часть неприятельських окопів.

„В околиці села Черевища над Стоходом наші війска переломили боєву лінію неприятеля. Вони здобули село Тобель, фільварок Черич і горальню. Притім взято в полон 2 офіцирів і 220 жовнірів.

„Коло Сокуля (над Стиром) появив ся ворожий літак і кинув поверх 70 бомб на наш військовий табор і магазини.

„В напрямі від Кірлібаби (на Буковині) неприятель, одержавши значні нові сили, розпочав поновний наступ. Наші передні патрулї були приневолені уступити назад".

ТЯЖКІ ВТРАТИ МОСКАЛІВ. — ОДИН ПОЛК ВТРАТИВ 7.000 ЛЮДИЙ.

БЕРЛІН, 19. серпня. — Від часу, коли російські війска розпочали великий наступ, головна німецька кватира звертала часто у своїх звітах увагу на те, що успіхи російських війск не відповідають величезним жертвам, які вони поносили підчас нападів. Головна німецька кватира подає на доказ правдивости отсей примір:

„Російський полк піхоти № 282 одержав дня 17. липня з резерв, які находили ся в Павлограді доповнене в числі 2.000 людий, щоби заповнити браки і поставити полк на воєнну силу. Але вже в слідуючих днях зайшла потреба вислати знова 1.000 людий з резерв у Волинськім Новгороді, щоби доповнити нові браки. В пять днів опісля, то є 23. липня прислано з Павлограду знова 1.000 людий на скріплене тогосамого полку піхоти. В сей спосіб самі лише його доповненя виносили протягом одного тижня 4.000 людий.

„Дня 2. серпня позістало було з цілого полку всего 30 до 40 людий. **Загальні страти сего одного полку виносили 7.000 людий.** Полонені російські салдати, які належали до сього полку, оповідають, що по битві дня 2. серпня згаданий полк мав всего ще 1.000 людий резерви".

СОЮЗНІ ВІЙСКА ВІДБИЛИ НАПАД МОСКАЛІВ НАД СТОХОДОМ. — 373 ПОЛОНЕНИХ.

БЕРЛІН, 20. серпня. — Москалї роблять знова великі зусиля, щоби продовжати наступ, який розпочали над рікою Стоходом. **По обох сторонах місцевости Рудки і Черевища удало ся російським війскам переправити ся через ріку, однак союзні війска перевели протинапад і змусили їх знова уступити назад за ріку. Битва триває дальше. Москалї стратили дотепер 373 в полонених.**

На босвім фронті від Бродів до Карпат панує цілковитий спокій.

В Карпатах в околиці Жабя битва прибирає щораз більші розміри.

Звіт німецького ґенерального штабу звучить:

„Армія Ґінденбурга: На півночи Москалї робили проби, щоби переправити ся через ріку Березину в околиці Длятиць (на Литві), але без успіху.

„По обох сторонах сіл Рудка і Черевище наші війска зводять завзятий бій з російськими відділами, які перейшли на західний берег ріки Стохода. Підчас протинападу наші війска полонили в отсій околиці 6 російських офіцирів і 367 салдатів та здобули 6 машинових кріс.

„На схід від Кіселина (на Волини) наші війска прогнали Москалів з їх передних окопів.

„Армія архикнязя Карла: На північ від Карпат вчера не зайшли жадні важнійші зміни. **На полудне від Жабя німецькі війска взяли приступом пасмо гір Крета.** Російські протинаступи, переведені на наші становища на Магурі, зістали зовсім відбиті.

КОЛО ГОРОЖАНКИ АВСТРІЙСЬКА АРТИЛЕРІЯ РОЗПОРОШИЛА СИЛЬНІ ВІДДІЛИ КОЗАКІВ.

ВІДЕНЬ, 20. серпня. — Австрійсько-угорський ґенеральний штаб оголосив отсї вісти:

„На північно-східних збочах Чорногори наші війска відбивають напади Москалів. Битва триває дальше. Сильні напади російських війск на північ від річки Татар зовсім не повели ся.

„На полудне від Горожанки сильний відділ російських козаків пробував посунути ся в напрямі наших становищ. Огонь нашої артилерії розпорошив відділи козаків".

МОСКАЛІ В БИТВІ НАД СТОХОДОМ ПОЛОНИЛИ 600 ЖОВНІРІВ.

ПЄТРОҐРАД, 20. серпня. — Російський ґенеральний штаб доносить:

„На захід від озера Нобель (на полудне від Пинска, на Волини) відбили ми напад неприятеля, завдаючи йому тяжкі втрати.

„В околиці Рудки і Черевища здобули ми фільварок Черич і кілька горбків. О посїдане села Тобля прийшло до дуже завзятих боїв. Село переходило кілька разів з одних рук до других. Тепер село находить ся в руках наших війск. Козаки, які перевели наступ, убили підчас нападу 200 австрійських жовнірів. Дотепер число жовнірів, полонених в сїй новій битві над Стоходом, виносить поверх 600, між тими находить ся 6 офіцирів. Воєнна добича складаєть ся з 15 машинових крісів, 2 метавок, одного рефлектора і одного телефонічного апарату.

„В напрямі Керешмезе (в Карпатах) наші війска відперли неприятеля на захід від Яблониці і Ворохти та заняли здобуті гори. В околиці Довгополя (над Білим Черемошем) наші війска здобули трохи терену в напрямі Ферескуля. Від сторони Кірлібаби неприятель розпочав наступ. Однак наші війска відбили напад і обсадили гори, які находили ся в руках неприятеля".

ВІЙНА У ФРАНЦІЇ:

ЧЕТВЕРТИЙ НАСТУП СОЮЗНИКІВ В ПІКАРДІЇ БЕЗ УСПІХУ.

БЕРЛІН, 20. серпня. — Німецький головний штаб доносить:

„На боєвім фронті на північ від ріки Соми поновні напади англійських і французьких війск слабнуть.

„Коло Овілєр рукопашний бій тривав до пізної ночи.

„На північний захід від Позієр і по обох сторонах ліса Фуро напади Англійців відбито.

„На підставі звітів, які найдено при полонених офіцирах, показало ся, що в останнім наступі брало участь найменьше 8 дивізій англійських і 4 французькі. Разом около 240.000 людий.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ:

НАСТУП СОЮЗНИХ ВІЙСК НА БАЛКАНІ.

БЕРЛІН, 20. серпня. — Довго ожидана офензива на Балкані розпочала ся. Заходить однак та ріжниця, що наступ розпочали війска болгарські і війска центральних держав, а не англійсько-французькі, як се зразу доносили телеґрами з Парижа і Лондону.

Союзні війска, які побили сербські війска і здобули місцевість Фльорину, переводять тепер наступ на цілім правім крилї здовж грецької границї. Союзні війска здобули цїлий ряд становищ неприятеля і заняли грецькі міста Біклїсту і Баніцу.

Болгарський ґенеральний штаб доносить:

„На балканськім боєвім фронті союзні війска переломили лінію неприятеля і заняли грецькі міста Біклїсту (на полудне від озера Преспа) і місто Баніцу (на полудневий схід від Фльорини).

„Дивізію сербських війск приневолено до відвороту, задавши їй тяжкі втрати.

„Всї протинапади неприятеля відбито з добрим успіхом".

БОЛГАРСЬКІ ВІЙСКА ПЕРЕХОДЯТЬ ДО ОФЕНЗИВИ ТАКОЖ НА СХІДНІМ КРИЛЇ.

ПАРИЖ, 20. серпня. — Головний командант англійсько-французько-сербських війск на Балкані, ґен. Сарей, оголосив отсї вісти:

„На схід від Кавалї болгарські війска перейшли ріку Месту і посувають ся в напрямі пристани Кавалїя.

„Над рікою Струмою неприятель, переправивши ся на правий берег ріки, здобув форти Лїзе і Старчіста.

„На захід від ріки Струми і в околиці озера Дойран наша піхота здержала дальший наступ неприятеля.

„На західнім березї ріки Вардару відбуваєть ся завзятий бій в околиці Фльорини і Баніци між війсками неприятеля а сербськими".

ПРЕЗИДЕНТ КАБІНЕТУ РАДОСЛАВОВ ПОДАВ ДО ВІДОМА НАСТУП СОЮЗНИХ ВІЙСК.

СОФІЯ (столиця Болгарії), 20. серпня. — **Президент кабінету заявив вчера на „собранію" (в парляменті), що болгарські війска одержали приказ розпочати наступ проти неприятеля на грецьких землях.**

Урядова часопись подала отсе до відома:

„Болгарська армія уважала за конечне перенести війну на грецькі землї, щоби в сей спосіб запобігти наступови неприятеля, який вже від довшого часу до него приготовляв ся. Надіємо ся, що грецьке правительство буде супроти нас відносити ся в тойсамий спосіб, як супроти наших ворогів".

БОЛГАРІЯ ПОВІДОМИЛА ГРЕЦІЮ ПРО НАСТУП.

АТЕНИ, 20. серпня. — **Болгарський посол Пасаров повідомив нинї урядово президента грецького кабінету, що болгарські війска і війска осередних держав розпочали наступ на неприятеля, який заняв був становища на грецькій території.**

НА МОРІ:

НІМЕЦЬКА ЛОДКА ЗАТОПИЛА ДВА АНҐЛІЙСЬКІ ВОЄННІ КОРАБЛІ, А ДВА СИЛЬНО УШКОДИЛА.

БЕРЛІН, 20. серпня. — **Урядовий звіт німецької адміралїції доносить, що німецька підводна лодка затопила дня 19. с. м. недалеко побережа Анґлії анґлійський воєнний кружляк і торпедовець. Крім того лодка ушкодила торпедами один анґлійський дреднот і другий воєнний кружляк.**

АНҐЛІЯ ПРИЗНАЄТЬ СЯ ДО ВТРАТИ ДВОХ ВОЄННИХ КРУЖЛЯКІВ.

ЛОНДОН, 21. серпня. — Звіт анґлійської воєнної маринарки звучить:

„Рапорти наших патролюючих кораблів донесли, що в суботу неприятельська фльота розвинула на Північнім мори сильну акцию.

„Головна німецька фльота виплила на отверте море в супроводі двох цепелінів. Коли однак їй донесено, що анґлійська фльота плине їй на зустріч, повернула назад до пристани.

„Шукаючи за неприятелем, стратили ми два воєнні кружляки: „Нотінгем" і „Фалмут". Вони упали жертвою підводних лодок.

„З одного із затоплених кораблів цїлу залогу удало ся виратувати. З другого корабля бракує 38 людий.

„Зате ми одну підводну лодку затопили, а другу ніхали так, що правдоподібно і ся друга потонула.

„Німецьке донесене про затоплене торпедовця і ушкоджене дреднота є неправдиве."

(Кружляк „Нотінгем" числив 5.400 тон. Був довгий на 430 стіп. Його зоружене складало ся з 9 6-цалевих і 4 3-цалевих гармат та двох випусків торпедових. Кружляк „Фалмут" числив 5.250 тон. Був довгий на 450 стіп. Його зоружене складало ся з 8 6-цалевих і 4 3-цалевих гармат та двох випусків торпедових).

ВЕЛИКИЙ ІТАЛІЙСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ КОРАБЕЛЬ „СТАМПАЛІЯ" НА ДНІ МОРЯ.

ЛОНДОН, 19. серпня. — **Італійський торговельний корабель „Стампалія", який постійно повнив службу на лінії між Ню Йорком а італійськими пристанями, упав жертвою підводної лодки.**

Корабель „Стампалія" числив 9.000 тон. Перед війною повнив він службу корабля до перевозу людий. Однак опісля італійське правительство переняло його, уживаючи до перевозу амуніції зі Злучених Держав. Корабель затопила підводна лодка підчас дороги з Ґенуї до Неаполю. Близших подробиць про його затоплене нема.

„ДАЙТШЛЯНД" МАВ ПОВЕРНУТИ ВЖЕ ДО НІМЕЧЧИНИ.

ПАРИЖ, 19. серпня. — **З Цюріку (Швайцарія) доносять, що німецький підводний корабель „Дайтшляндґ", який дня 1. серпня опустив американську пристань в Балтімор, повернув вчера до пристани в Бремен.**

(Доси урядового потвердженя про те нема).

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:
In United States:
$2.50 per year
$1.25 per 6 months
$1.00 per 4 months
In Jersey City and to foreign countries:
$3.25 per year
$1.75 per 6 months
$1.00 per 3 months
Single copy 3 cents.

ПЕРЕДПЛАТА:
В Злучених Державах:
на рік $2.50
на пів року $1.25
на 4 місяці $1.00
В місті Jersey City і за границю:
на рік $3.25
на пів року $1.75
на 3 місяці $1.00
Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі мані-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".
При висилцю замовлен., належить долучити мані-ордер або чек.

Число телефону 458 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL
FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописи не звертає ся.

З біжучої хвилі.

„Москалі мають ще цілий мілїон жовнїрів, які не були доси на фронті" — таку історію оповідає секретар російської амбасади, який минувшого тижня повернув з Росії до Злучених Держав.

„Російський нарід незвичайно одушевлений великими побідами російської армії. Небувала охота до війни огорнула весь російський нарід" — оповідає дальше секретар.

Що Росія має ще мілїон салдатів на заріз, се річ не нова. Були вже лїпші вісти, бо говорили про 10, а навіть 20 мілїонів сьвіжого гарматного мяса. Що російський нарід вірить у великі побіди російської армії, се також можливе, бо російське правительство від початку війни годує свій нарід побідами. Але щоби весь російський нарід „огорнула небувала охота до війни", то в тім вже пан секретар прогрішили ся.

Перед кількома днями російські рапорти доносили про здобуте „австрійської кріпости" Товстобаби. Занявши всї „кріпости", які стояли російським військам на перешкодї в походї на Львів, беруть ся Москалї до здобуваня дальших кріпостий на Волини. Після останнього звіту російські війска здобули над Стоходом „нову „кріпость"-ґуральню. Тим разом Москалї не помилили ся. Ґуральнї — се дійсні кріпости російської держави, які держали в оковах цїлі віки російський нарід.

Французьке мінїстерство війни зовсїм не оголошує своїх втрат, боячи ся, щоби се не мало відємного впливу на армію. Однак посередно дасть ся оцїнити, як величезні втрати потерпіла Франція у дотеперішній війнї. В останних днях „Американський комітет запомоговий для Франції" видав відозву у Злучених Державах, просячи суспільність до несеня скорої помочи для французьких дїтий-сиріт. Зі звіту комітету виходить, що около 2,000.000 французьких дїтий позістали сиротами.

Приймаючи навіть, що се число є переборщене, хочби з огляду на те, щоби вплинути сильнїйше на жертволюбивість, то в кождім случаю число сиріт є дуже велике. А коли зважить ся, що у Франції вже від давна приймила ся „система двох дїтий", то в порівнаню зі сиротами також число полягших батьків є дійсно дуже велике та сягає соток тисячів. Кровавi битви під Верденом і в Пікардії спричинили між Французами велике живо смерти.

„В околиці Ґориції і здовж ріки Ізонцо з причини дощів і мраки відбуваєть ся лише слаба перестрілка артилєрії" — доносить ґенерал Кадорна, шеф головного італійського штабу.

Від самого початку війни Італійцї звалювали всї свої невдачі на непогоду. Нинї з насьмішкою називають звіти італійського штабу „рапортами ґен. Кадорни про погоду". Італійцям лише раз засьвітило ясно сонце, коли іменно здобули Ґориціо...

СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ІМЕНИ ІВАНА ФРАНКА!

ПОЛЬСЬКА СПРАВА.

Останні вісти з Европи доносять, що справа Польщі є тепер предметом нарад німецького і австрійського кабінету. Чи одначе на тих нарадах порішено в якийсь спосіб польське питанє, про се телеґрами не подають жадних близших відомостий. Тому покищо треба всї подібні вісти приймати яко звичайні поголоски.

На підставі ріжних дотеперішних вістий можна заключати, що зі сторони центральних держав є два головні проєкти щодо будучности польських земель.

I. **Утворенє самостійної польської держави. В її склад мали би війти передівсїм польсьні землї, відобрані від Росії. На престолї нової держави мав би засісти один із князів німецьких або австрійських.**

В такім случаю польська часть Галичини остала би надальше при Австрії, а провінція Познанська при Німеччині.

II. **Утворенє двох польських провінцій, німецької і австрійської.**

Німецька провінція обіймала би північну часть Польського Королївства (столиця Варшава).

В склад австрійської провінції війшла би західна часть Галичини і полудневa часть Польського Королївства (столиця Краків).

Як се можна заключати на підставі жерел німецької преси, то сей другий проєкт буде правдоподібно принятий і переведений в житє. Також останна телеґрама з Копенгаґен (Данія), яка доносить, що „цїсарсько-королївським декретом" проголошено автономію Польщі, здаєть ся, потверджує принятє другого проєкту. Вже тимсамим, що згадуєть ся виразно лише про декрет австрійський, треба припускати, що він відносить ся лише до тих польських земель, які находять ся під адміністрацією Австрії. Про якийсь рішаючий крок зі сторони Німеччини дотепер нема жадних вістий.

Чи проголошенє Австрією автономії для польських земель має характер лише тимчасового чи постійного зарядженя, про се телеґрама також не дає близших вияснень.

Вісти про сей четвертий поділ Польщі викликали в тутешній польській пресі остру критику, а передівсїм в тих кругах, які видять будучність Польщі у злуцї з державою російською.

* * *

Рівночасно з проєктами центральних держав польська справа опинила ся також в кабінетї російськім. Російське правительство, маючи надію, що російська армія небавом відискає утрачені польські землї, робить також заходи, щоби полагодити польське питанє і поставити його зовсїм ясно. І тут видвигнено в сїй справі ріжні проєкти.

Після донесень московського „Русского Слова" істнують тепер в Росії три головні проєкти:

I. **Перший, так званий московський.** Він передвиджує автономію Польщі в нових границях польських земель і означає точну границю між Росією а польською провінцією. — Сего проєкту не принято.

II. **Другий проєкт предложив президент кабінету Штірмер.** Сей проєкт опирасть ся на слїдуючих підставах: Автономія Польщі має характер так званої „провінціональної автономії". Проєкт не містить законодатних тїл в Польськім Королївстві. Загальні державні тїла надають загальні норми для державного і правного житя в Польщі. Державну автономію має заступити самоуправа міст і земель. Проєкт Штірмера не передвиджує відновленя для Польщі конституційних ґарантій царя Александра I.

III. **Третий проєкт походить від бувшого мінїстра для заграничних справ Сазонова.** Сей проєкт містить в собі автономію Польщі в широкім значіню сего слова і пропонує введенє її в житє сейчас по увільненю польських ґуберній від неприятеля. Згідно з тим проєктом Польща має творити неподільну частину російської держави і буде під панованєм царя Росії. В заграничній політиці Польща не буде мати жадної самостійности. Автономія внутрішна має бути автономією широкою по мисли відозви великого князя.

По наведеню трох висше згаданих проєктів „Русское Слово" додає:

„Як зачуваємо, проєкт Сазонова викликав кілька уваг зі сторони членів кабінету, однак зістав принятий більшостию. Остаточного рішеня можна надїяти ся протягом кількох тижнїв.

„Особи, близше поінформовані, кажуть, що підготовляючі працї в польській справі є покінчені і що вона кождої хвилї буде вже порішена. По остаточнім принятю проєкту про автономію Польщі буде видана відозва до польського народа, в якій будуть подані погляди правительства на будуче уладженє Польщі. Ся відозва потвердить відозву з 1914 р. (великого князя Николая Николаєвича) і декларацію Горемикіна (бувшого президента кабінету), а також подасть в загальних чертах підстави устроєня польської провінції".

Отсї проєкти викликали навіть серед русофільських Поліків великий жаль до російського правительства. З тої нагоди нікаґовський „Дзєнник звіонзкови" пише отсе:

„Нинї, коли бажанє свободи і найширших прав рішаня про долю свого народа перепалило вже всї польські серця, коли сей нарід вже „зєднив ся" щодо всїх своїх намірів, надій і стремлїнь до цїлковитої політичної независимости, котра одинока могла би бути вирівнанєм за надмірні терпіня, які сей нарід зносить невинно і проти власної волї; нинї говорити йому про Польщу, з обсягу котрої усунено законодатну дїяльність, а натомісць пропонуєть ся йому широку автономію земель, замісць цїлковитої „автономії" державної, виглядає се на болючу іронію, зроблену хиба лише на те, щоби не зразити собі елементів противних, яких в будучности може мать ся позбавити рішаючого голосу".

Показуєть ся отже, що ні центральні держави ні Росія не думають про відбудованє Польщі в такій формі, як сего бажав би собі польський нарід, то є независимої держави або бодай в крайній мірі державної автономії. Як центральні держави так і Росія будуть старати ся будучу польську провінцію, зглядно провінції, злучити по змозї тїсно зі своїми державами.

СТРАШНИЙ ЗАНЕПАД СЕРЕД РОСИЙСЬКОЇ СУСПІЛЬНОСТИ.

(Понижше наведену статю оголосила американська часопись „Ню Йорк Америкен". Знісний російський письменник, Максим Горкий, автор сеї статї, представив у ній великі надужитя, крадїжи і моральний занепад серед російської суспільности).

Петроград, 1. серпня.

Від дня, коли нас позбавлено горівки, ми почали оголошувати себе словами.

Замилуванє до голосних і милозвучних слів є характеристичною цїхою російської суспільности. Однак надуживанє слів нїколи не розляло ся так широкою струєю по Росії, як се сталось ся на початку війни.

Чванливість силою Росії, „безкорисностию російської душі" і иншими, лише нам властивими прикметами, — отся самохвальба в поезії і прозї була так заголомшуюча, як голос московських дзвонів.

І, як се має завсїди місце підчас якоїсь катастрофи, дотри кричать найголоснїйше.

* * *

Тепер без найменьшої тїни сумнїву стало ясно, що ми у тім сьвітовім нещастю, яке є для Росії може найбільше трагічне, яко горожани не дали, і не даємо найменьших доказів почутя сповнюваня обовязків і чесности.

Думаю, що се злишне предкладати докази на суспільний занепад і на нашу гниль — отсї докази бачить кождий своїми власними очима.

Рабованє відбуваєть ся в цїлій Росії; найбезличнїйші злодійства, розпуста, дикі оргії — се злочини кождому добре звісні.

З причини величезних зисків без тяжкої працї, без труду, доми, в яких відбуваєть ся пиятика і розпуста, заповнені по береги.

Опанувала людий пристрасна жадоба за дорогими люксусовими річами.

Склепи з дорогоцїнними річами роблять сьвітлі інтереси. Люди, щоби себе самих і других потїшити, кажуть, що такесаме дїєть ся серед наших ворогів і наших союзників.

Зовсїм природно, що витворило ся також велике число безличних злодїїв і пявок, які товстїють з користий війни.

Але я маю добрі підстави до сего, щоби ствердити, що для горожан західної Европи, навіть для наших ворогів, слово „вітчина" має велике значінє, котрого однак російські горожани не є всилї відчути. Бо вони не є горожанами, не є панами своєї держави, але звичайними мешканцями, і під кождим зглядом є вони підчинені волї других.

В Росії крадуть наші урядники в більших розмірах і в безличнїйший спосіб ніж в якійнебудь иншій воюючій державі.

Перед кілька роками російський нарід робив елєментарну, але сильну пробу, щоби скинути зі своїх рук окови, щоби отворити свої уста.

Проба не вдала ся, однак помимо того не треба її цїнити меньше високо, бо се був перший вислів волї народа в цїлій нашій історії.

Опісля потонули ми знова у грязкім багнї. Щоби з него видобути ся, Росія робила довгі і тяжкі зусилля.

Сей упадок, який потягнув зі собою майже всї демократичні, сьвідомі одиницї, створив в Росії болючу драму, якої суспільного значіня належито не доцїнюють або не розуміють. Сей упадок підкопав духову енерґію і силу держави.

Я, яко горожанин своєї держави, маю безглядне право говорити те, що я думаю. Кождий є відповідальний за ганебні й огидні події, які відбувають ся в його хатї, в його містї, в його державі.

* * *

Жиємо житєм лихим, страшним, нечистим, нечесним і зимним. Для нас є се конечне, дати докази нашої сили волї, щоби ми могли двигнути ся і щоби ми як зєдинений нарід могли підняти працю для власної самооборони проти найблизше нас стоячих ворогів.

Іван Франко.

Я ХТІВ ЖИТЮ КІНЕЦЬ ЗРОБИТЬ...

Я хтів житю кінець зробить,
Марну душпину геть розбить,
Хотів зусилєм власних рук
Здобути вихід з страшних мук,
Хотів я вирвать ся з ярма
Твойого чару — та дарма!
Зусилям всім на перекір
У мнї трусливий, підлий зьвір
Бунтуєть, плаче мов дитя —
Сліпая привичка житя,
Привязанє до тих кутів,
Де я не жив, з животів,
До працї, що зїдає дни,
А замісць рож дає терни,
До того краю, що мов смок
Із серця сск найкрасший сок,
Аж висхне віра в нїм жива, —
Тодї отрути долива.
Я чую се — не варто жить,
Житєм не варто дорожить,
Тебе утративши на вік.
Я чую се — єдиний лік,
Се кулька в лоб. Та що-ж, хитка
Не піднимаєть ся рука.
Увесь свій жаль, увесь свій біль
Хотів я в одну звернути цїль,
В один набій страшний як грім,
Зібрать свою всю силу в нїм
І вилить голосно мов дзвін
Остатний спін, страшний проклін,
Такий проклін, щоб мерзла кров,
В ненависть зстигла ся любов,
Змінялась радість в темний сум,
І щоб краси не бачив ум,
І щоби уст цурав ся сьміх
І від повік би сон відбіг,
Тюрмою-б весь зробив ся сьвіт
І в долї мами гиб би плід, —
І сей проклін, душе моя,
Хотів на тебе кинуть я
За насьміх твій, за весь твій чар,
За той болючий, клятий дар —
З тернових колючок букет.
Та в серцї мойому поет
Бунтуєть, плаче мов дитя.
Для нього ти краса житя,
Струя чутя, пісень нора —
Проклін у горлї завмира.

ПРИЧУЧУЙТЕ ДІТИ ДО ОЩАДНОСТИ.

Ощадність — се не дуже приємна річ. А коли хочеть ся ощадність вщіпити дїтям, то се вже таки досить нудна, важка і неприємна задача.

„Хочу, аби мої дїти зажили на сьвітї і натїшили ся житєм, поки ще малі! Час дуже скоро летить і коли вони підростуть, тодї будуть вже мусїли журити ся і щадити" — так говорить неодна мати.

А така мати сама не бачить, що таким поступованєм робить своїм дїтям велику кривду. Воно дуже гарно і похвально упримнити, о скільки дасть ся і можна, дитинї безжурні роки дитинства, але скільки то є таких материй, що не вміють в тім зглядї задержати ніякої границї і несьвідомо привзичають 'свої дїти до марнотравности і непошанованя гроша? А таке виховане в короткім часї мусить скінчити ся нещастєм, бо так вихована дитина, призвичаєна до розтрачуваня гроша, стає нещасливою на цїле житє.

Тільки дуже мало дїтий родить ся так щасливими, що нїколи не потребують в будучім житю журити ся турботами про хлїб насущний. Та всї ми, а таксамо і наші дїти, вже змалку засуджені на недостаток, журу і злиднї. І тому, яка може бути розумна причина призвичаювати дитину змалку до розкидуваня грішми, до легковаженя вартости гроша?

* * *

Французька мати знає про се, що будучий характер і наклін людини дасть ся сформувати лише замолоду. Чоловік ощадний є таким тільки длятого, що його вже того від дитинства навчено. І тому французька мати від хвилї, коли її дитина вже на стільки підросте, що зможе понимати і розуміти, починає дитину вчити ощадности. І дитина від наймолодших лїт наклонована до ощадности, коли підросте, находить ощадність яко щось зовсїм природне і не відчуває її яко тягар та нещастє.

Але як відмінно від того виховують свої дїти наші матери. Найбіднїйші родичі приучують свою дитину, ледви тільки вона навчить ся лазити по земли, до того, щоби безвинно викидати по центови, по два, по пять на всїлякі ласощі, з яких нема дитинї нїякого хісна, а тільки шкода для її здоровля. Мати нераз відмовить собі купити молока на вечеру, але дитинї мусить дати цента. А які наслїдки того? Дитина тратить почутє вартости гроша і привикає мати все на свої забаганки. А коли родичі не всилї дати такій дитинї стільки, скільки вона бажає, дитина стає продумувати над способами, як би дістати гріш, аби його викинути на дурницї. А що вона не всилї дістати його чесним способом, бере нечесним і так сходить на бездорожа. І стає нещасливою, звихненою одиницею на цїле житє.

* * *

І тому то завчасу-призвичаюйте свої дїти цїнити і розуміти вартість гроша, без огляду на се, чи се є син чи дочка. Вчіть дитину відкладати часть одержаних центів до малого банку, а колись з тих центів ся дитина буде могла віднести до правдивого банку більшу суму. Не можете навіть представити собі, з яким запалом мала дитина, раз приучена до ощадности, старасть ся щадити і заховати кождий цент. А пізнїйше, коли така дитина заощадить з тих центів стільки, що буде могла їх віднести до банку, з якою повагою і важностю вона се буде робити. Одна така хвилина є для родичів достаточною заплатою за всї труди, понесені коло науки дитини.

Вчіть свої дїти вдоволяти ся, чим випаде: найпростїйшими забаганками та забавками. Кілька мармурових кульок або ґумова пилка дитинї, не пересиченій забавками, справить такусану приємність, що мінятуровий автомобіль або инша дорога іграшка, яка коштує десятки. Одна лялька справить дитинї більше втїхи, ніж відразу цїлий тузін ляльок.

Вчіть дитину ограничувати її бажаня. Нехай дитина находить вдоволенє серед тих обставин, на які стати її родичів. А через се побудуєте непохитні підвалини під щастє дитини на її цїле будуче житє.

З ФЕДЕРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ У ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАХ.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Федерація Українців має тепер свій офіс в Ню Йорку, 611 Broadway, Урядові години: 9—12 рано і 2—6 пополудни.

Телефон: 9927 Spring.

Всї листи і письма в справі організації і дїяльности Федерації, в справі віч і товариств, всї інформації і запити, всї грошеві й инші посилки просимо адресувати виключно до офісу Федерації:

THE UKRAINIAN FEDERATION of U. S. A.
Room 813,
611 Broadway New York City.
ВИКОНУВЧИЙ КОМІТЕТ ФЕДЕРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ У ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАХ.

Гр. Семешко.

З СИБІРСЬКИХ СПОГАДІВ.

3.

Трох.

Їх було трох: Стефан Галан, Василь Готиляк і Микола Труш. Першому було 15 років житя, другому 40, а Труш мав всього 19 років. Всї вони — мешканцї села Радухинець (повіт Мостиска) в Галичинї.

Як і всї мешканцї розруйнованої частини Галичини — вони голодували. Не було хліба і нічого не було.

Російські жовнїри сказали їм:

— Ідіть в Мостиска, там наш цар російский прислав на продаж богато всякої провізії... Продають дешево, а в того гроший бракує, то тим і даром дають.

Повірили, пійшли в Мостиска і дечого й справдї купили і повернули до дому. Ідуть собі спокійненько шляхом і гадки не мають про те, яке лихо їх чекає. А лихова хиба закажеш? Воно спіткає тебе там, де ти зовсїм і не сподїваєш ся. Так було і з сими трома небораками. От послухайте, як вони самі оповідали менї в Наримі про свою нещасливу долю.

„Не можемо на певно тепер сказати, чи пройшли ми пів дороги назад, чи нї, аж ось почались нам на зустріч жовнїри російські тай питають, куди ми ходили і пощо. Ми оповіли все як було, навіть і покупки показали, але вони нам не повірили і затримали всїх, а затримавши, завернули знову в Мостиска, де нас і заарештували. Отже там ми тільки переночували, а на ранок нас відвезли в Судову Вишню (там ми теж переночували), відтам переправили в Городок (знов ночували) і нарештї привезли до Львова, до команданта. Отже командант не тільки нї про що не хтів нас розпитувати, а навіть і бачити не захтів і звелів нас зараз же посадити до тюрми, де ми перебували майже три місяцї, а потім нас перевезли в Київ, місяць подержали в полїційній тюрмі, а потім здали нас на етап, та отсе й припровадили аж до Наримського краю.

„За що нас арештували, за що тримали в тюрмах і на Сибір заслали — того нам нїхто не сказав; нїхто нас нї про що не питав, нїхто нї в чім не обвинувачував, а як здали в тюрму, то нїби забули і перевозили по тюрмах з місця на місце, не як живих людий, а нїби якісь колоди. І до кого з урядників ми не звертали ся в дорозї, всї від нас відмахувались нїби від докучливих мух".

Всї три їхали від Києва до Наримського краю етапом два місяцї і страшенно зморились. Опріч надзвичайно невідповідних умовин їзди етапом, засланцеви не вільно мати з собою власних гроший і наші бідачиска мусїли жити на 10 копійок денно, що видавало ся їм від уряду в дорозї.

З початку в Наримськім краю їх поселили в селї Городищи, а по кількох місяцях перевели до села Чорна Деревня, що лежить півтора кільометра від Нариму.

Так і жиють небораки і по сей день в Чорній Деревнї, не знаючи, за що постигла їх отся сувора кара.

Але в такім надзвичайнім становищи не одні вони. Великі тисячі людий в Росії конають тепер по болотах північної Сибіри. Є там і досить значних громадських діячів з Галичини, а ще більше Росіян. Та про се иншим разом.

4.

Давид Люненфельд.

Жид Давид Люненфельд, засланий в Наримський край з Галичинї, котрий мешкає нинї в селї Чигорі, Парабельської волости, Наримського краю, подав 17. грудня 1915 р. мінїстрови справ внутрішних просьбу такого змісту:

„За пів року мого перебуваня в Росії менї довелось почути анекдоту про те, як полїцай злапав на границї зайця, котрий хотїв проскочити за кордон.

„На допитї заяць, як то сказано в анекдотї, щоб виправдати ся перед полїцаєм, нїби сказав йому, що він тїкав за кордон через те, що в Росії був виданий приказ підкувати всїх верблюдів.

— Так що-ж тобі від того? — здивував ся полїцай. — Чого-ж тобі бояти ся? Ти-ж заяць, а не верблюд!

— Еге, — відповів заяць, — тобі добре так говорити, але коли підкують, ти тодї і доказуй, що ти заяць, а не верблюд!

„Дуже прошу вибачити, Ваше Високопревосходительство, що я дозволив собі навести в моїй просьбі сю анекдоту, але опинивши ся в становищи отакого зайця, я був приневолений се зробити.

„В мешканю, котре я мав в містї Станиславові, в Галичинї, передімною жив якийсь-то Леон Кнобель. О півночи на 14. марта 1915 р. в моє мешканє прибула полїція і жандарми, щоб арештувати Леона Кнобля, котрий незадовго передтим утїк з міста з австрійськими військами. Але що Леона Кнобля не було, то арештували мене і повели до команданта Гавинського.

„В моїм мешканю зробили трус, перекинули все до гори ногами, але абсолютно нїчого не знайшли.

— Як тебе звуть? — поспитав мене командант Гавинський.

— Давид Люненфельд! — відповідаю я.

— Брешеш, ти Леон Кнобель! — заявив менї командант і звелїв посадити мене в тюрму.

„В Станиславові я живу 30 лїт, всї там знають мене добре і знають яко Давида Люненфельда. Знають Станиславівцї і Леона Кнобля, жившого там 20 лїт, нинї утїкшого з австрійськими військами. Кождий день, рано і вечер, на провірцї в тюрмі викликали Леона Кнобля, але я не обзивав ся, бо проживши на сьвітї 49 лїт Давидом Люненфельдом, я не міг призвичаїти ся до того, що мене так раптом зробили Леоном Кноблем.

„Отже коли я запротестував проти такого арештованя, командант Гавинський сказав:

— Нїчого... Пійдеш в Росію, там тобі буде добре!

„І пійшов я, розумість ся етапом, і прийшов в Наримський край, томської губернії. Щоб хоч якнебудь замаскувати сей ярко беззаконний акт, мене в паперах стали називати „Давид-Леон Кнобель, він же Люненфельд".

„Тув, в Наримськім краю, я маю з собою шлюбне сьвідоцтво, з котрого Ви, Ваше Високопревосходительство, можете довідати ся, що я є дійсно Давид Люненфельд. Сьвідоцтво се, цїлком офіціяльне, видано менї 4. вересня 1914 р. ч. 867 і записано в метрикальних книгах у Станиславові в томі 5-тім на стороні 105-тій.

„Дома у мене лишила ся жінка і шестеро дїтий буквально без шматка хлїба.

„Покірно прошу Ваше Високопревосходительство направити непростиме, щоб не сказати більше, занедбанє російських урядників в Галичинї і мене з заслана увільнити".

Бідному Давидови Люненфельдови не помогла і ся просьба... Він і по сей день перебуває в Наримськім краю.

ОЙ ЗІЙДИ ВЖЕ, ЯСНА ЗОРЕ,

Ой сіла я при віконци
Тай ся задумала,
Що з своєї України
Давно вістку мала.
Україно наша мила,
Чом марна так стала?
За два роки, наче цьвітка
Без сонця зівяла.
Лютий ворог налягає
На нашу родину,
Проливає людську кровцю
Здорову, невинну.
Ой, час бо вже, лютий кате,
Той мек положити;
Не пробивай сердець людських,
Дай їм в сьвітї жити.
Як я собі пригадаю
Свою любу неньку,
Що мя бавила, пестила
Малу, молоденьку;
Вона мене вигрівала
Під своїм серденьком,
А тепер їй на сїм сьвітї
Так жити гіренько!

Ой, той ворог безсердечний,
Як той вітер в полю;
Він бє, ріже, не зважає
На людську недолю.
Бідний нарід нещасливий
Уже Бога просить:
Зішли, Боже, мир на землю!
Плач вгору ся взносить.

Ой, не одна родинонька
Гірко заридала,
Бо стратила дїти тата,
Свого сина мама.
Ой зійди вже, ясна зоре,
І розвій тьму ночи,
Повибирай тим катам вже
Терпиною очи.

Щоб вони вже не узріли
Як за зброю брати;
Тодї може перестануть
Кровцю проливати.

Мотруня Горінь.

Котовіз, Ка., 8. серпня 1916.

Мировий голуб не має де усїсти.

ХОРОБРІСТЬ І ПОСЬВЯТА ФРАНЦУСЬКИХ ВІЙСК ПІД ВЕРДЕНОМ.

(На підставі оповіданя американського воєнного кореспондента Н. С. Маврера).

Шість місяцїв минуло від хвилї, коли розпочала ся велика битва під Верденом. Шість місяцїв минуло, але боротьба відбувала ся без перестанку, як день так нїч, і з тою самою завзятостию триває вона дальше. Битва під Верденом — се один із найстрашнїйших образів новочасної війни.

Навіть раненї, які повернули з боєвого фронту знїд Вердену, носять на собі виразне знамя битви під Верденом. Здавало би ся, що людина не є в силї перенести на собі і побороти всї ті страшні трудности та пережити грізну небезпеку, яка на кождім кроцї чигає на житє жовнїра. А прецїнь французькі жовнїри сего доказали. Нема попросту слів, аби виразити подив хоробрости і посьвяти французьких жовнїрів. З вірою і зі спокоєм релїгійних мучеників ідуть вони на зустріч трійливим ґазам і плинному огневи, серед густого граду ґранатів і шрапнелїв. В богато місцях вже від давна нема окопів. Вони зрівнані зі землею. Часто лучать ся, що жовнїри ще не встїли були докінчити будови окопів, коли ворожі ґранати змели їх з лиця землї. Жовнїри жиють у ямах, які поробили в землї упадаючі ґранати. А помимо того вони не тратять надії і часто чути між ними слова: „Нїмцї нїколи не дістануть Вердену у свої руки".

Щоби мати понятє про сї страшні бої, які день в день шалїють на боєвім фронтї Вердену, треба їх бачити на власні очи і самому їх переживати.

Один молодий офіцир французький, який, одержавши тяжку рану, прибув знїд Вердену, оповідає:

„Я був майже на всїх боєвих фронтах у Франції, брав участь в неодній битві, але найстрашнїйшою зі всїх — се битва під Верденом. Битва під Верденом — се правдиве пекло. Хто повернув знїд Вердену живий, сей може дійсно уважати себе за щасливого і заявити, що він бачив найстрашнїйшу боротьбу в сьвітї.

„Через кілька перших днїв стояли ми в самім містї Верденї. Місто сильно знищене, передівсїм над рікою. Нїмцї постійно що дня бомбардують місто. Лише цитаделя робить добре враженє. В нїй містить ся головна кватира штабу. Се одиноке мабуть місце, яке є зовсїм безпечне перед нїмецькими, навіть 42-центиметровими гарматами. Однак з причини сильного і неустаючого гуку гармат в містї годї уснути. Нїмцї, острілюючи місто, уживають звичайно бомб, які спричинюють в містї огнї. Що дня лучають ся в містї два-три огнї.

„По кількох днях побуту у Верденї вислано нас до окопів недалеко форту Тіомон. Тодї прийшло ся переживати нам найстрашнїйші хвилї в житю. Ми опинили ся серед граду неприятельських куль. Через чотири днї і ночи неприятель без перестанку остріливав наші окопи. Через чотири днї і ночи ми на хвилю не мали нї спаня нї відпочинку. Не розумію, в який спосіб ми все те пережили. Я бачив сальви нїмецьких тяжких гармат. Ґранати падали коло наших окопів густо, звичайно по шість разом. Зі свистом поспішних поїздів перетинали вони воздух. Гук вибухаючих ґранатів оглушував нас на цїлий день.

„Сему бомбардованю не було кінця. Коли вітер був в напрямі до нас, Нїмцї пускали сейчас рурами густі хмари трійливих ґазів. Колиж вітер був противний, тодї Нїмцї стріляли ґазовими бомбами, які падали у віддаленю кількасот метрів за нашими окопами. І знова вітер заносив трійливі ґази у наші окопи. Без огляду на тє, в котру сторону віяв вітер, були ми приневолені носити маски, навіть серед найбільшої спеки. Все те зносили ми спокійно і терпеливо.

„Зразу були ми щасливі. Наші окопи находили ся за горбком. Нїмецькі гармати не могли їх досягнути. Однак небавом упав на наші окопи ґранат з нїмецьких тяжких гавбиць. За ним слїдували другі. З наших окопів не лицило ся в короткім часї нї слїду. Ми опинили ся під отвертим небом. Наші жовнїри шукали захисту по ямах, які зробили великі нїмецькі ґранати. Перед нами не було дротяних перегород. Одинокою перегородою були груди наших хоробрих жовнїрів. Однак ми не уступали з місця анї на крок. Навіть амуніцїю годї було нам доставити, бо дощ куль, який густо падав за нами, перервав всяку комунікацію зі задними окопами. Достава амуніції відбувала ся лише серед ночи при помочи самоходів. Про доставу теплої страви годї було й думати. Нашу поживу становили консерви і сухарі. Воду заступала нам дощівка.

„Богато з наших полягло на побоєвищи. А коли хто остав ще при житю, то се завдячує особлившому щастю. Не хочеть ся вірити, щоби чоловік міг видержати і остати живим по тільки страшних трудах і небезпеках".

УКРАЇНЦІ! ВАШИМ ОБОВЯЗКОМ Є ПЕРЕДПЛАЧУВАТИ І ПОШИРЯТИ МІЖ ЗНАКОМИМИ СВОЮ РІДНУ ГАЗЕТУ НА ЧУЖИНІ — „СВОБОДУ".

ДОПИСИ.

З BAYONNE, N. J.

Гниле яблоко в української громадї.

Хто з Українцїв перебував через кілька годин в Байон, то оповідами про житє тутешних Українцїв мусїли зробити на нього велике враженє, бож і справдї в протягу одного року житє тутешних тихих і Богу духа винних Українцїв перемінило ся в одну велику полїтичну нашиперню. Всї братства і товариства, котрі належать до сьвітських запомогових організацій, злучили ся в одну сьвітлу громаду і всї, як один великий муж, стремлять до одної мети: щоби побудувати тут свою рідну сьвітлицю, свій власний „Український Дім". Тому словом „рідна сьвітлиця" позиннї тїшити ся не тільки Українцї з Байони але всї Українцї в Заучених Державах.

Байонські Українцї є ще славні з своєї власної орхестри, котру вивчив знаний тут широко професор Павло Келичава. Сей добродїй бере живу участь у розширюваню найславнїйшої і всїм Українцям найдорожшої штуки, се є музики. Байонські музиканти, котрі в протягу пару місяцїв завдяки своїм зділнєстям і добрій науцї п. П. Келичави, зробили велике враженє на українську публику своїми виступами в маршах, на концертах, балах та на українських весїлях.

Народ український в Байонї пізнав, що п. П. Келичава, яко професор музики, приїзджав сюди аж з Джерзи Сїти, не ліпшого, щоби здирати гроші, як се другі роблять, але длятого, щоби своїм молодечим трудом причинити ся до піднесеня української артистичної штуки. Тож за щиру працю байонські Українцї беруть п. П. Келичаву на всякі устроювані ними сьвята, яко першої кляси музиканта.

На жаль, часто буває таке, що між купою яблок можна знайти одно гниле. Такесамє буває й межи народом і таке лучило ся в нашій Байонї.

Коли вся наша народна праця, по тяжких трудах, почала йти у вайрцєйм порядку, тодї знайшли ся одиницї, котрі є противні всякому розвоєви і поступови межи тутешними Українцями. Сї власне одиницї, предвидуючи упадок свого царства, вхопились до дїла зьвірского, татарського, і в сей спосіб хочуть відстрашити ті одиницї, котрі провадять наших братів до лучшого знаня. Вони кидають ся в ролї білого царя і дають розкази пияцьким бандам і рівним собі товаришам — облягати наші мітинґові та вічові галї і ріжного рода оружєм, почавши від каміня, а скінчивши на фляшцї від „водки", хочуть відстрашити нарід — від чого?... від сальону? Нї! Від поступу.

Коли наші молоденькі музиканти, котрі працюють тяжко через день по фабриках, а вечерами, мимо сего, що були помучені, докладали подвійного труду на музичних лекциях — виступали під проводом свого професора п. П. Келичави з нашими піснями „Ще не вмерла Україна", „Гей там на горі" перший раз до маршу через байонські улицї, тодї п. П. Келичава, в день пізнїйше, отримав через почту лист, в котрім противники українського поступу грозять йому відобранєм житя, як не покине байонських Українцїв.

Дня 5. серпня б. р. підбуло ся тут вінчанє і весїльна забава нашого брата Юрка Бойка, члена У. Н. Союза. Близша фамілія Ю. Бойка, не бажаючи викликати 50 долярів на винайм великої галї, справила весїльну забаву без великих парад і декорацій у маленькій галї, а притім запросили п. П. Келичаву з Джерзи Сїти, щоби приграваи разом з своїми товаришами на сїй забаві. І що-ж сей „білий цар" робить? Впадає скрито на галю забави, як дикий Індіянин, і одним ударом камінями вибиває одному музикантови зуб та ранить його болючо по цїлім лици.

І що Ви на се, Українцї з Байони? Чи має бути така заплата для п. П. Келичави за його щирий труд і за його музичну науку, котрої він не жалував для байонської громади? Доки ми будемо страхати ся квадрових босів, зволочи, котра заледви хрест олїєцм зуміє начеркнути? Доки ті вироди будуть нам перешкаджати в нашій працї для користи нашої Неньки-України?!

Вперед, Українцї з Байони! Не зважайте на опришків, бо їх місце в кримінали. Лучім ся в одну велику громаду, а квадровим босам кликнім в ухо: проч! Сей чоловічина, як не запересте своїх уличних подвигів межи нами, то виставчить тільки його „мено" полїсменови сказати, а той вже буде знати, що з таким штанком зробити...

Іван Мельник.

СПРОСТОВАНЄ.

В рекордовім звітї за місяць липень с. р., оголошенім в 99-тім числї „Свободи", в гуртцї „Новорозташовані відділи" подано через ошибку Товариство ім. Богдана Хмельницького в Дейтрок, Ва., замісць Товариство ім. Богдана Хмельницького в Іст Шікаго, Ілл. Новоприйнятий член сего відділу Іван Стрихарський подано ошибочно як Лука Стрихарський, що отсим простуєть ся.

Мих. Угорчак,
тов. рек. секр. У. Н. С.

РОЧЕСТЕР, Н. Й.
ПАРОХІЯ СВ. ЙОСАФАТА В РОЧЕСТЕР, Н. Й.
— устроює —
ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ ПІКНІК
В НЕДЛЮ, 27. СЕРПНЯ (АВГУСТА)
в Флут-бридж Парку.
Просить сь. щоби Братства і Товариства лишились точно о год. 9.30 рано на гали церковній, звідки спеціяльними карами відійде раз з музикою до парку. Кари будуть чекати всего 5 мінут.
ВСТУП РАЗОМ З ПОДОРОЖИЮ ДО ПАРКУ ВСЕГО 25 ЦНТ. ВІД ОСОБИ.
Всїх Родичів, так місцевих як і доконечних, просимо ся з їх найчеснїйшу участь. Кождий буде міг забавитись на сьвіжім воздусї. В парку будуть ріжні забави, як також ріжні охолоджуючі напитки і їда водою. 10p1103
Хто не може їхати з рана разом, то нехай бере Клїфорд Евенюю кару яка переїздить коло парку, або чорну кару Вебстер і Содус Пойнт до 13 перестанку...
До побачення на пікніку. — КОМІТЕТ.

ВИСИЛКА ГРОШИЙ
ДО ГАЛИЧИНИ І ДО ВІДЕНСЬКОЇ ПОЧТОВОЇ КАСИ
ПІД ШЛЯКОВИТОЮ ГАРАНТІЄЮ. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИКИ І ДРУКИ НА АДРЕСУ:
S. MILANOVITCH & WEIL CO.,
193 Grand Street, Jersey City, N. J.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Конґрес католицького духовенства.

В Ню Йорку почав ся конґрес католицького духовенства, на якім між иншими є присутні 3 кардинали. 10.000 священиків зїхало ся, щоби спільно радити над церковними справами. Наради будуть відбувати ся протягом цілого тижня. Кардинал Фарлей у своїй вступній промові заявив ся за тим, аби конґрес ухвалив видавати дениик, присьвячений релїґійним і духовим справам католицької церкви.

Союз женщин для поборюваня діточого параліжу.

Щоби запобічи дальшому ширенню діточого параліжу, жіночі товариства в Ню Йорку ухвалили резолюцію, щоби по цілих Злучених Державах закладати окремі комітети. Цїлию комітетів є поборюванє попісти і нести поміч недужим. Перший крок в тім напрямі зробили нюйорські женщини, закладаючи „Союз женщин для поборюваня діточого параліжу". До того товариства вписало ся около 700 женщин і кілька лікарів мущин. Вони видали відозву, щоби всі, котрі вже колись хорували на той параліж, а тепер почувають ся до людського обовязку, жертвували пару кропель своєї крови для ратованя занедужавших тепер дітий. Комітет сей береть ся горячо до роботи.

13.000 майнерів вийшло на страйк.

З Шамокін, Па., доносять, що около 13.000 майнерів, членів майнерської юнії, вийшли на страйк в пятницю, 18. серпня б. р. Застрайкували вони тому, що около 500 майнерів, занятих при роботї в „Сукеґенна Кол Ко.". „Філядельфія енд Редінґ" і „Айрон Ко.", не є членами майнерської юнії.

Страйк в фабриках папи.

Минулого тижня застрайкували в Ню Йорку робітники в фабриках папи (папір до накриваня дахів). Тисячі дівчат, яких найбільше працювало у тих фабриках, демонструють по улицях і стережуть, аби до роботи не допустити страйколомів. Зі всїх 18 фабрик папи 150 є замкнені з причини страйку. В прочих 30 фабриках працюють майже самі скеби.

Новий „собвей" в Бруклинї.

Комісія публичної услуги виробила плян побудувати нову підземну зелїзницю, котра тягнула би ся з Лонґ Айленд через Бруклин і Брайтон Біч аж до отвертого моря. З Мангатаном ся зелїзниця буде лучити ся при помочи нової лінії, яка буде тягнути ся з улиці Насав (Мангатан) аж до улиці Фултон в Бруклинї.

Кошти будови будуть виносити 6 міліонів 841 тисяч 467 долярів і 96 центів. На се „Бруклин Репід Транзіт Ко." дає 951 тисяч 341 долярів і 56 центів, а прочу суму мають зложити приватні підприємства і сітізени, що мешкають здовж тих улиць, при котрих будуть стації.

Подорож трамваєм подорожіє.

Трамваєві компанії скаржать ся, що вони не можуть перевозити пасажирів за оплатою 5 центів, як доси. Всї потрібні річи дорожіють; робітники також, а міста жадають більшого податку. Для того кажуть, що будуть мусїли цїну їзди підвисшити. Так вже деякі компанії зарядили. Прим. в Толїдо, О., піднесено цїну з 3 на 5 центів. В Клївленд, О., заряджено, щоби за т. зв. „трансфер" брати 1 цент. доплати. В шістьох містах в стейті Массачусетс цїна їзди трамваєм виносить 6 центів. З Денвер, Кол., доносять, що й там вкоротцї цїна буде підвисшена.

Зменьшують платню полїсменам і фаєрменам.

Заряд міста Толїдо, Огайо, заявив поліції і фаєрменам, що з початком сього тижня зменьшує їм платню о 33%. Причину до сього подає, що доходи міста є дуже малі і не вистарчають на покритє міських видатків.

Банкротство шікаґовського банку.

Велике пригноблене в шікаґовських робітничих кругах викликала вість, що Макс Сільвер, властитель банкової фірми „Адольф Сільвер і Спілка", пропав разом з грішми. Його фірма належала до „певнїйших" банків і богато людий складало там свої ощадности. Пошкодованих є около 1.000 осіб, котрих ощадність виносила около 100.000 долярів. Пошкодовані є виключно денні робітники, які гірко працювали на ощадженний гріш. Може сей новий случай буде поконною наукою для робітників, що приватні банки, се ризикований інтерес і складати там свої ощадности є дуже небезпечно. Найпевнїйшим банком є почтова щадниця каса, або державний банк, де за вложені гроші відповідає держава.

Боротьба з людоїдом.

В недїлю рано на Атлянтійськім океанї, недалеко берегів Америки, розіграла ся боротьба моряків з людоїдом. Капітан корабля побачив, як на поверхнї води, в малім віддаленю від корабля, пливе людоїд. Він стрілив з рушниці і людоїд вивернув ся. Капітан вислав човном трох матрозів, щоби забрали людоїда на корабель. Коли човен зближав ся до людоїда, він нагло відвернув ся і кинув ся до човна. Човен разом з матрозами перевернув ся. Двох моряків вчінило ся переверненого човна, а третїй, перестрашений тою подією, стратив притомність і вже топив ся. Инший матрос, побачивши се з корабля, скочив у воду і шратував потопаючого. Опісля закинули на людоїда линву і принязали її до корабельного стовпа. Відтак капітан корабля стрілив вдруге і убив людоїда. Довжина його виносила 7 стіп і 3 цалї, а важив 200 фунтів.

Нюйорські власти розпочали слїдство.

Щоби вислїдити доми розпусти, нюйорські власти відпиняли рішучі кроки. Полїція буде переводити ревізії по декотрих готелях при 14-тій улици, а також при сусїдних улицях. Першу таку пробу переведено в пятницю. Раненько о 4. годинї кількох детективів з лейтнантом полїції і окружним судією прибули до „Готел Ду Норд" при 15 ул., близко 4 евенї. Всї мешканцї готелю були самі женщини, дуже добре знані полїції. Їх викинено з готелю, а дотичного клєрка заарештовано. Полїція через цїлих 8 лїт стерегла той готель і вкінци вдало ся їй викрити, що там нанують неморальні відносини. Готель сей був знаний під назвою „Фортінт стрїт дистрикт".

Одуріла від цукорків.

В Павтокет, Н. Дж., прилапано на улици 18-лїтну женщину, жінку М. Маркуса з Ню Йорку. Вона зійшла з ума. Для 28. липня вона опустила свій дім і більше не повернула. Коли її запитали, чому вона не йде до свого мужа, лише волочить ся по улици, вона нїщо не відповідала. Заявила лише, що не знає, що з нею дїєть ся. Як була в Бруклинї, то там якась, до нинї незнана їй женщина, почастувала її цукорками і від тої хвилї вона не може прийти до нормального стану.

Миш у страві.

Д. Берінґтон з Ню Йорку каже, що він, будучи на обідї в готели Астор, знайшов миш у страві. Від тої хвилї не має він жадного апетиту до їди і чуєть ся вічно голодним. За се жадає він 20.000 долярів відшкодованя від властителя готелю.

Нюйорська зелїзнича статистика.

Нюйорська зелїзнича компанія „Інтербоpо Репід Транзіт" (елевейтри і собвеї) оголосила, що протягом минувшого місяця, липня, перевезла 50 міліонів 317 тисяч 157 пасажирів. За се зібрано суму 2 міліони 513 тисяч 543 долярів. Протягом тогосамого часу нюйорські трамваї перевезли 23 міліони 416 тисяч 324 пасажирів, від котрих зібрано 1 міліон 137 тисяч 879 долярів і 50 центів.

Статистика злодійства.

Протягом 8 місяців в Шікаґо вкрадено 2.100 автомобілїв, вартости 2½ міліона долярів. З того лише 1.600 автомобілїв удало ся відшукати, а прочі пропали.

ЛОНДОН.

Анґлія незадоволена зі Злучених Держав.

Лондонський „Таймс" помістив передову статю, в якій пятнує дотеперішну полїтику Злучених Держав і заповідає, що по війнї Злучені Держави стратять „повоєнне право", бо не беруть чинної участи у війнї. У тій статї говорить ся, що на основі гаґської конференції Американцї є обовязані підпиняти новий напрям у відношеню до европейської війни. З цїлої статї треба вносити, що Анґлія хоче, аби Злучені Держави виповіли війну Німеччинї і її союзникам.

Данський парлямент протестує проти продажі островів.

Від довшого часу в данськім парляментї ведуть ся дискусії в справі продажі данських західних Індій Злученим Державам. На початку сесії здавало ся, що парлямент годить ся продати Злученим Державам єї острови, але тепер ситуація погіршила ся. В парляментї є сильна обструкція. Посли перестерігають правительство, щоби в таких справах не робило на свою руку, бо се може викликати протест инших держав. Посли радять, аби справу продажі островів відложити на повоєнну сесію, а перше всього конче треба засягнути опінії всїх держав.

Ірляндія відрвана від сьвіта.

Палата анґлїйських льордів ухвалила закон, силою котрого всїм негорожанам Анґлії заборонять ся вступ на ірляндську землю. Також ті анґлїйські горожани, що з початком марта б. р. повернули з инших держав, мусять опустити Ірляндію. Такий самий закон відносить ся й до Австралії, з тим додатком, що особа висше 15 лїт жити не сьміє анї вступити на австралїйську землю, анї її омуєтити.

Італія вже 14 лїт не належала до німецького союза.

Французька часопись „Тем" і німецька „Фоссіше Цайтунґ" доносять, що Італія в 1902 роцї заключила договір з Франціею і згодила ся вести з нею спільну полїтику. Длятого Німеччина не є обовязана жити на мирній стопі з Італією, бо послїдня вже 14 лїт, як зрадила німецький союз.

Женщини послами до фінляндського сойму.

При нових виборах до фінляндського сойму вибрано 24 посли-женщини. Є вони по більшій части поступового напрямку і були доси учительками; старші були жінками учителїв, редакторів, державних урядників, начальників зелїзничих стацій і т. п.

Всї копальні угля в Австрії під державною контролею.

До Вашинґтону доносять, що австроугорське правительство перебирає під свою контролю всї копальні угля в цїлій державі. Робить ся се тому, щоби запобічи визискови, якого допускали ся властителї копалень.

2½ міліона женщин при зелїзничій службі в Німеччинї.

В Німеччинї під сю пору находить ся 2½ міліонів женщин в зелїзничій службі. Є вони в цивільних або в військових уніформах і прислугують їм тисамі державні права, що й мущинам. Вони роблять службу начальників, кондукторів, портерів і т. п. Число їх що місяць прибуває, бо мущини відходять на боєвий фронт.

Брак цукру в Німеччинї.

З Франкфурту доносять, що німецке правительство видало ще острійший заказ продавати цукор приватним підприємствам. Великі готелї і реставрації в цїлій Німеччинї не можуть давати своїм гостям цукру до кави або гербати. Населенє думає заступити цукор сахариною, яка продасть ся в аптиках по 25 фенїґів за маленьку кісточку. (Сахарина, се штучний цукор, зроблений з ріжних хемікалій. В передвоєнних часах маленька кісточка сахарини, в формі ґузика, коштувала в Австрії 2 сотики).

200 турецьких учеників в дорозї до Німеччини.

На слїдуючий шкільний рік вписало ся до німецьких ґімназій 200 турецьких учеників, між ними одна женщина. Шкільний рік розпічнеть ся в Німеччинї правильно, як все, 1. вересня б. р. Турецькі ученики є в дорозї до Німеччини.

ЗАЗИВ ДО ВП. ПРЕДСТАВИТЕЛІВ ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ В ВІЛКСБЕРІ І В ЦІЛІМ ПОВІТІ ЛУЗЕРН.

Вже за два тижні, т. є. 4. вересня (Лейбор Дей) будемо мати **УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ** в Вілксберї і цїлім повітї Лузерн.

Щоби полагодити все, що треба та покінчити приготованя до українського дня, просимо отсим всїх представителїв українських Товариств і Братств (по двох з кождого), яко членів ширшого Комітету з цїлого повіту Лузерн **прибути на день 27. серпня, о год. 4-ій попол. до галї укр. гр.-кат. церкви, 635 Норт Рівер стр., Вілксберї, Па. на наради.**

Прибудьте всї! Не відтягайте ся від народної роботи!

Від Екзек. Комітету для улаженя українського дня:

о. В. Сполітакевич, о. Захар Орун, Ол. Крайківський, о. В. С. Гривнак, Мих. Бабей, С. Пирчак, Ґ. Катулька.

Іван Ліщинюк.

НЕСКІНЧЕНИЙ ВАТАЖКА.

Була одною з тих, для яких без жалю і розваги люди пакують кулю в лоб, роблять неймовірні дурниці, нищать себе і сьвіт кругом.

Чудова скінчена фізична краса лучила ся гармонійно з незвичайною інтелїґенцією і робила з неї брилянт безцінної ваги — гідний царських вінців. Куди повернула ся тільки, там серця няли наче цьвіти зварені подихом горячого пустинного самум.

Оттак прямувала лугом до далекої мети, а горті високі гірси, трави, цьвіти і тверді будяки навіть, клонили ся їй низенько наче весні — царівні.

— — — — — — — — — — — —

Сиділа на стільчику в робітни і моделювала Довбушевого ватажка, лицого Юру. Проти неї на високій лаці стояв струнький, наче ялиця, легінь, оперий да борцку, задивлений гень... гень... кудись далеко... на зелену Чорногору, — скінчений тип бескидського гордого рай-цьвіту, чудова сьпитра бистрої Пруторої пісні.

Нараз кинула в несудину пригорщ вохкої глини і кликнула весело: На нині досить! Злази, Юра, з Парнасу на землю, та настав самовар.

Зіскочив наче присвоєне вовченя і миттю був вже при ній, почав цїлувати горячо, на смерть, чоло, очи, уста, волосє... так як тільки пристрасний Гуцул уміє.

Тихо-тихесенько шептала, замлїваючи з розкоші: досить... бій ся Бога... бо задушиш на смерть... коханий медведю мій!...

Наставили на чай, сїли за інкрустований паліснядром столик і полили ся весела, бежжурна гутірка двох розкоханих дїтий.

Знали ся вже літ кілька, ще від тоді — коли він яко технік III. р. приготовлював її до матури... вже тоді сплітати почав ся барвінковий віночок.

Згодом він поздавав окончені іспити і зробив докторат, а вона скінчила в Монахові академію красних штук, та вернула до рідного краю. Критику полонила переповнені тамошними працями незвичайно сильної та дикої композиції, а сьвіт красою.

Його хотїли женщини з міліонами — та він сам вже з дому дука, плюнув згірдно на золоте і тільки ждав, коли скінчить ся час практики, щоби отворити власне бюро. Покинув родину гроші в вільні хвилї позував своїй Марії до „Ватажка".

Жите стало ся їм ясною стежкою, а вони вдивлені в натру своїх пірнець ждали, коли вже жуковин пристроять весільну скрипку...

Одної днини зволудня прийшов до робітни, та хотів, як звичайно, лїзти на свій „припічок" і „робити опришка", та Марія на-нів збентежена, на-нів залякана, ніяк до працї бмити ся не хотїла.

Здивований не знав, що думати...

По хвилї прикрої мовчанки проповіла перша майже крізь сльози: „Вчера звечера в сальоні Варських стрінув знов мене граф Владко та ніяк відчепити ся не хоче. Коли я його просила, щоби лишив мене в спокою, та просто в очи сказала йому, що вже з тобою заручена — вбіг, і крізь зуби вишіпав: ах! то з тим хамом!... з такими панами в нас справа коротка. Ви будете моєю, хочби йому голова з плечий мала скотити ся!"...

Затремтіла цїлим тїлом і наче сонна скитнулась йому на рамя, з грудий, хвильованих рилнем, вирвала ся болюча скарга: „Чого він хоче від мене, Юро... чого?"...

Легесенько наче дитину взяв на руки — очи заграли бішеною блискавкою... випрямив ся у весь ріст і сказав тверло: „Най важить ся! Пригадаю йому Космач і покійного діда!"... Заспокій ся Марїе! В тих руках вчера на „Січи" зелїзні штаби ломав, для збавки лише... Заспокійсь, котхана!"...

Та вона плакала і здержати ся ніяк не могла. Чорна хмара прочуття розіпняла над сонячною робітнею кручі темні крила...

— — — — — — — — — — — —

Виходили з театру.

Вона в чорній шовковій сукни, здавала ся якоюсь царівною з казки — він в богатій гуцульській доні, якої не покидав ся ніколи, подобав на воскресного-страшного Олекси... За широченним, сафіяновим, вибиваним в ріжні узори, мереженим золотим дротиком, чересом, блистіли чотири головні пістолєти майстерної роботи і срібна інкрустована перлами ручиця венецького ятиґану...

Правою рукою сильно придержував рамя Марії, а в лївій ніс важку мосяжну в серіжку коралїками набиману барлку. На ухо насунула ся широка вавами затикана кресаня, срібним обведена ґерданом; великий брилянт з перстенця правої руки дожкола пригав огнем...

Всї розступали ся осторонь і один у другого розпитував, що воно за лїнїя і краяк; та лїдно кідьких їх знале — прочі брали його за брата, якогось дуку зпід Ямпрінка.

Перед великими дверми стрінули графа; глядів на них біґіди, розлячений, в руці нервозно стискав срібну ручку ятиґана. Коли переходили мимо него, нахилив ся легко Марії через рамя і півголосом засичів: „Ґратулюю, панно Маню! Ґратулюю сердечно нареченої, шкода тільки, що вина дома забув..."

Юра сильно пхнув його головною бардки в товпу та шепнув: „Гірко ти заплатиш мені, гірко!..." Заклякав фіякра і велїв братови академикови відвезти нареченї домів; пращаючи ся, кликнув: „Я в „Центральній каварні", Іване — тамтуди повернї!"...

Графок злобно усьміхнув ся, кинув кілька слів товаришам, а звернувши ся в сторону Юри, гумливо закликав: „do widzenia!"

Юра йнов плянтами пенирий наче градова хмара... в лагідній дитинячій майже лупі збудила ся нагло завзята родова кров опришка... в ушах звенїли заєдно навіжені слова: вина... do widzenia...

В каварні кельнерови кинув кресеню і гуню, і наче пяний поплїв ся до кута, де звичайно резидувала українська артистична братія.

Маляр Грицько, вхрвши приятеля, крикнув: „Спасать, хто в Бога вірує! Нашому медведеви перехіпала бачить ся домака по хребті, бо чогось розлючений наче чорт!"

Слїдю затрос гомеричний сьміх, та Юрі в очах закрутили ся дві великі сльози... Всї враз заніміли, та збентежені розпитували, що сколло ся. Розказав геть всьо, що було; коли скінчив, плечистий силач різьбар Яким, цикнувши з нехоти сливою крізь зуби, докинув: „Побачимо, чи смакувати-муть панови графови вина? Либонь кости тепер несогірше платять"... Всї гамірно притакнули — в мить сплів ся німий заговір. Поховили ся буйні молодечі голови, а Грицько глузував звєдно: „Справді шкода, Юро, що не взяв вал — бо на таку анахтемську собаку твоєї руки шкода! Ой буде зупа... бігме буде, з яблоками тай „на квасно"...

Замовили вина і спокійнісінько дожидали. Минула хвиля — друга — пів години. Панчїв нема! Хотїли розходити ся вже домів, та лякали ся Юру полишити самого.

Втім розлало ся в передовій сьвітлиці кілька мужеських голосів, і якісь пересправи з кельнером. За хвилину увійшов гурт 6-ти людий, а між ними двох аматорів атлєтів — мобілїзація була переведена... Тільки був один бзуд, а іменно, сподївали ся застати Юру самого, або з братом, а тимчасом потрафили на 9 „забишків"...

Засїли коло сумежного столика та пили шампанське. Якийсь плечистий панчик почав злегка зачіпати Юру, а той тільки... натиснув тастер електричного дзвінка та казав дати фляшку абсинту. За хвилю внесли абсинт і чарочки. Юра пив мовчки одну чарку за другою, часом важко зітхав...

Втім зайшов панторник барон Кароль, дивлячи ся на Юру, голосно сказав: „Той дрюб здає ся мені на стамперта. Не знати, чи вміє коло псів також ходити?"... А графок Владзьо докинув: „І з нареченою... dobry gatunek — wygląda jak Lidya z variette". Юра спалахнув! Наче ранений тигр скочив до барона і чіпивши його лївою рукою за груди, тихим страшним обізвав ся голосом: „Відбреши сейчас, падлюко, а ні — то живий не вийдеш!..."

Барон запручав ся, хотів ударити Юру на відлїв, та Гуцул держав наче в кліщах. „Pusć, chamie, bo ci zęby wytłukę!" Юра зіпнув жменю в кулак і нелюдськи, страшенно, з цїлим розмахом гетенную пашу в лице...

Скотив ся наче ражений громом! — Всї завмерли... тільки кремезний Гриць, який звітрив, що буде „великий гуляш", шепнув на ухо Стафінчукови: „Держи двері, щоб не повтікали панчі без „подзінькована"... Станули тепер супроти себе, оба великі, рослі: один пащалок гетьманів, тугий, бутний, — другий, правнук Довбушевого ватажка, стаминий, струнний як смерека, жилавий наче лоза... стояли проти себе неповорушно і хвилю глядїли закипілими кровю божевільними і личною і соціальною ненавистю очами...

Перший промовив Юра глухим, мов з домовини, голосом: „Пане! Я вас не зачіпав, в дорогу вам не входив, стежок не перетоптував, ніколи і словечком вас не обидив — защо-ж обидили ви так мене і нареченну?... Чого хочете від нас властиво?!"...

Граф злірно глянув на суперника і буркнув: „Чого хочу — річ моя; ти, хлопе, не питай, а радше посипай дїдо, як мому стриєви конячих хвостів і псярні доглядав!... Зась від мене, не рівний ся з магнатом — розумно?"...

Юра засьміяв ся дико, сьвистячим з люти ригнув словами: „Шкода, щось не пригадав, як мій прадїд, ватажко Юра, тому рідненькому хідуненви нагайкою спину коло космацької корчми мірив... було би і се, чесний пане, краєще і чеснїйше згадати"...

Запінений панчу ревнув: „Lesz ty, chamie... але не скінчив!...

Юра хопив графка як щеня попіх ребра, і з такою медвежою силою кинув ним до паркету, що аж чарки на столї позвертали ся... ані зойкнув!

Тепер виликані панчі взяли ся лаяти від „bydlat, chamów" і т. д. і поволеньки дофкати ся до дверий... та їх проворний Стафінчук забарикадував кріслами і плечами підпер.

Потім почала ся бійка дика і страшна, яка бувае тільки на Гуцулї, з'хорошні на мужиках. За кілька хвиль всї панчики лежали покотом на долївці.

Юра з товаришами засїв докінчити абсинт.

Службі кількома десятками замкнув рот, всїх покриголомшуваних і окровавлених казав повозити повозками, сам заплатив і свій і їх рахунок, і поволи збирав ся до відходу. Коли вийшли, на небі наче дїти сьміяли ся до них чічки — зорі.

Гриць кликнув весело: „Либонь важкі були вила, Юро! Нюхали бідодяки миший під столами". Юра засьміяв ся гірко та сказав: „Ми не винуваті, Грицю!"...

Свитало.

— — — — — — — — — — — —

Третої днини рано в ранцї на полині в глубокім лїсї станули проти себе нараз три пари. Лікарі розпакували реквізити — одні секунданти міряли метру, другі набивали пістолї...

Юра станув проти графа, Гриць проти барона, а неповторний різьбар Яким проти баронового брата... прочі три панки ще лічили ся.

Перша пара була сумна. Оба знали своє око ще з давнїйших часів, бо вже тоді були в стрілянню мистцями; глядїли холодно, з резиґнацією чули, що вже більше не вернуть ся з сеї поляни живі... Прочі теж були не найвеселїйші гадки.

Станули на становищах — роздала ся зловіща команда... раз... два... три... Потягнули враз оба, зимні, здеформовані, за цвигі... рука не задрожала.

Грянуло шість стрілів, а на зелену мураву замаяли весняними квітками, упали два теплі трупи... Юрі лила ся кров з самої середини чола, графови з серця... Ратунок зайвий — тільки діри позатикали ватою, замаганою в зелїзних кранцях... Хвилину ще харчіли, завертали очами, стягали ногами, а там спочили на віки вічні...

Лежали оба молоді, оба пестрічаної краси, перед хвилею ще кипучі житєм, тепер німі, апатичні, як дві алябастрові саркофаґові статуї... Помирали ся на віки!...

Спітовариші-перевязували рани...

Гриценя з очий градом спливали ся сльози...

Розїздили ся мовчки, з понуреними головами...

— — — — — — — — — — — —

Годинами і днями цїлими сиділа перед своєю нескінченою різьбою, і вилиняли тую в неї очи, камінїла з розпуки, затрачувала почуте часу, простору і вартости; тільки мріями вертала між заналї могили, у свій тихий, давний рай... і поволи незамітно божевоїла...

Лишила ся зі своїм горем самісінька, наче біла зелїя на багнї...

— — — — — — — — — — — —

В кутку робітні забута пишала ся серед сьвіту нескінченна стать чудового, спертого бардком о камяну скелю Довбушевого ватажка...

ГОЛОВНИЙ УРЯД УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

SUPREME OFFICERS OF THE UKRANIAN NATIONAL ASS'N

ПРЕДСІДАТЕЛЬ:
ДМИТРО КАПІТУЛА,
Box 565, McAdoo, Pa.

МІСТОПРЕДСІДАТЕЛЬКА:
МАРІЯ БІЛИК,
2042 W. Huron St., Chicago, Ill.

МІСТОПРЕДСІДАТЕЛЬ:
ІВАН ВАВЕРЧАК,
757 State St., Perth Amboy, N. J.

СЕКРЕТАР РЕКОРДОВИЙ:
МИХАЙЛО УГОРЧАК,
Box 76, Jersey City, N. J.

СЕКРЕТАР ФІНАНСОВИЙ:
СЕМЕН ЯДЛОВСЬКИЙ,
Box 76, Jersey City, N. J.

КАСІЄР:
АЛЕКСІЙ ШАРШОНЬ,
524 Pine & Franklin Sts., Shamokin, Pa.

РЕДАКТОР „СВОБОДИ":
ОСИП СТЕТКЕВИЧ,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЗАВІДАТЕЛЬ „СВОБОДИ":
АНДРІЙ САВКА,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:
ВАСИЛЬ ЛЕВЧИК,
48 Washington Ave., Elizabeth, N. J.
ЮЛІЯН ПАВЧАК,
68 North 8th St., Brooklyn, N. Y.
НИКОЛАЙ РОСОЛОВИЧ,
4357 Wayne St., Nicetown, Philadelphia, Pa.

РАДНІ:
ІВАН ГЛОВА,
521 N. Shamokin St., Shamokin, Pa.
АНДРІЙ СТЕФАНОВИЧ,
236 Park Road, Ambridge, Pa.
ВАСИЛЬ ГРИШКО,
439 N. 6th Ave., Scranton, Pa.
НИКОЛАЙ ЛАВЕРЧАК,
720 Charles St., Perth Amboy, N. J.
ЙОСИФ СЕНЧИНА,
912 Starkweather Ave., Cleveland, O.
СТЕФАН МЕЛЬНИК,
50 Pulsifer St., Auburn, N. Y.

—o—

ПРОСЬВІТНА КОМІСІЯ:
о. В. СПОЛІТАКЕВИЧ, предсідатель,
635 N. River St., Wilkes Barre, Pa.
ДМИТРО АНДРЕЙКО, секретар,
Box 234, Jersey City, N. J.
ВОЛОДИМИР ЛОТОЦЬКИЙ, касієр
720 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

—o—

Головна Канцелярія „У. Н. Союза" находить ся під числом 83 Grand St., (у власнім домі) Jersey City, N. J.

ЯКІ КОРИСТИ ДАЄ У. Н. СОЮЗ СВОЇМ ЧЛЕНАМ?

Цілию У. Н. Союза є зєдинити в одну громаду всіх Українців, замешканих в Америці, без огляду на їх політичні чи релігійні переконання, нести матеріяльну поміч членам і їх родинам на случай смерти або нещастя члена, ширити серед своїх членів просьвіту і науку через видаване часописи і просьвітних книжочок.

Головні користи для членів є отсі:

НА СЛУЧАЙ СМЕРТИ родина члена одержить посмертну запомогу, і то в цілости в такій сумі, на яку член був обезпечений.

НА СЛУЧАЙ КАЛІЦТВА АБО НЕСПОСІБНОСТИ ДО ПРАЦІ одержить член запомогу з фонду убогих.

Кождий член дістає ЧАСОПИСЬ І ПРОСЬВІТНІ ВИДАННЯ.

Крім сего одержують члени, за місячною доплатою до народного фонду в сумі 25 цит. за кожду дитину, ДІТОЧУ ЧАСОПИСЬ, А НА СЛУЧАЙ СМЕРТИ ДИТИНИ, ЗАПОМОГУ У ВИСОТІ ДО $200.00 (на покрите коштів лічення і похорону дитини). Спосібним дітям уділяє У. Н. Союз стипендії на покінчене наук у висших школах.

ТАБЕЛЬКА ПЛАЧЕНЯ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК ДО КАСИ УКР. НАР. СОЮЗА НА ФОНД ПОСМЕРТНИЙ ПІСЛЯ КЛЯС І ВІКУ.

Кляса А	$250
Кляса АА	$500
Кляса В	$750
Кляса С	$1000
Кляса ВВ	$1500
Кляса СС	$2000

Місячна вкладка є стала т. зн. член буде платити тусаму вкладку через ціле житє.

Кляса	А.	АА.	В.	С.	ВВ.	СС.
вік	на $250	на $500	на $750	на $1000	на $1500	на $2000
18	22	43	65	86	1.29	1.72
19	22	44	66	88	1.32	1.76
20	23	45	68	90	1.35	1.80
21	24	47	71	93	1.40	1.86
22	24	48	72	95	1.43	1.90
23	25	49	74	98	1.47	1.96
24	26	51	77	1.01	1.52	2.02
25	26	52	78	1.04	1.56	2.08
26	27	54	81	1.07	1.61	2.14
27	28	56	84	1.11	1.67	2.22
28	29	57	86	1.14	1.71	2.28
29	30	59	89	1.18	1.77	2.36
30	31	61	92	1.22	1.83	2.44
31	32	63	95	1.26	1.89	2.52
32	33	65	98	1.30	1.95	2.60
33	34	68	1.02	1.35	2.03	2.70
34	35	70	1.05	1.40	2.10	2.80
35	37	73	1.10	1.45	2.18	2.90
36	38	76	1.14	1.51	2.27	3.02
37	40	79	1.19	1.57	2.38	3.14
38	41	82	1.23	1.63	2.45	3.26
39	43	85	1.28	1.69	2.54	3.38
40	44	88	1.32	1.76	2.64	3.52
41	46	92	1.38	1.83		
42	48	96	1.44	1.91		
43	50	1.00	1.50	1.99		
44	52	1.04	1.56	2.08		
45	55	1.09	1.64	2.17		
46	57	1.14	1.71	2.27		
47	60	1.19	1.79	2.37		
48	62	1.24	1.86	2.48		
49	65	1.30	1.95	2.60		
50	68	1.36	2.04	2.72		

Крім місячної вкладки після повисшої табельки кождий член без огляду на стан, він і кляса платить еще 35 цит. на сіздуючі фонди: 10 ц. на фонд резервовий, 5 ц. на фонд убогих, 3 ц. на фонд народний і 17 ц. на фонд адміністраційний.

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION,
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

МІКІСРАКС, ПА.

ЗАХОДОМ ЧИТ. „ПРОСЬВІТИ" ім. АДАМА КОЦКА в Мікісраксі, Па., відограє ся представленє

„СВАТАНЯ НА ГОНЧАРІВЦІ"

ДНЯ 27-го СЕРПНЯ 1916 Р.

в сали Руського Народного Дому на розі Мунсон і Елла стрит.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Прокіп, обиватель з за Ютині ..... п. І. Мартонько
Одарка, його жінка ..... п-ні Х. Сенгуа
Уляна, їх донька ..... п-ня Н. Магерівна
Олексій, крепак ..... п. В. Тимінський
Кандоба, обиватель Харкова ..... п. Ст. Олійник
Стецько, його син ..... п. Гр. Варунок
Сидрин, сандат ..... п. Теод. Рідош
Тумім, обиватель Залізавки ..... п. Н. Богонос
Дівки, подруги Уляни.

Річ діє ся в Харківщині на Гончарівці.

Режісер: ГР. ВАРУНОК, Діріґент: ВОЛ. МАЛІЄВИЧ.

Родорі Родичі! Прийдіть всі як один на се представленє, позаяк се гарна штука. Своєю присутностию поможете своїм братиям в краю, бо половина доходу призначена на потерпіших у війні, а половина на читальню „Просьвіти". 101

ВСТУП: 50 і 25 ЦЕНТІВ.

КОМІТЕТ ЧИТАЛЬНЯНИЙ.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ЕМБРІДЖ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 47, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що дуже важний мітинґ відбудеть ся дня 27. серпня б. р., точно о годині 1.30 пополудни. На тім мітинґу всі члени мають явити ся. Котрі члени довгують, мають всі свої довги вирівнати, бо в противнім разі зістануть виключені з Братства і з У. Н. Союза. Неявившій ся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — Н. Гопилик, секр.

ПОДЯКА.

Складаю сердечну подяку Головному Урядови У. Н. Союза за се, що виплатив мені з причини мого калїцтва, яке мене постигло 17. січня б. р., 25 долярів з каси нашої славної організації. Я за сю підмогу є дуже вдячний У. Н. Союзови.

Михайло Торебуш,
член 350 від. У. Н. С. в Стемфорд, Конн.

ОГОЛОШЕНЄ.

Отсим подає ся до відома всім Українцям з села Увся, повіт Підгайці, що загальний мітинґ в справі несеня помочи для свого рідного села відбудеть ся в суботу, дня 26. серпня с. р. о годині 8 вечером, в гали п. Головчака, під ч. Аве. А і 6-те ул. в Ню Йорку.

Просить ся кождого Українця з Увся, замешкалого в околици Ню Йорку, на сей мітинґ конечно прибути, позаяк суть важні справи до полагодженя.

ЗА КОМІТЕТ:

Микола Терлюк, предс.; Іван Слободзян, касієр;
Іван Киба, секр.

МОЖНА ЗАРОБИТИ $2.00 ДО $3.00,

ЗАЯВЛЯЮЧИ СЯ ВЕЧЕРАМИ ПО РОБОТІ РОЗПРОДАЖИЮ КНИЖОК. ПО БЛЯЖШІ ІНФОРМАЦІЇ ПИШІТЬ ДО:

„SVOBODA"
Dept. K,
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

АФОРИЗМИ.

Брехня розходить ся скоро ще ніж правда.

В кліпці і лев стає сміливий.

Сьліп стають ся сьвітом, хоч сліпий його не видить.

Тяжко вилїти на верх, а ще трудніще на верху удержати ся.

Часто доброго чоловіка непокоїть безсонність, коли він спить.

Чоловік може бути спосібним сварити ся з жінкою, однак се ніколи не принесить добра.

ДУМКИ.

Коли ми бачимо жінку завинену у футро в зимний, неприятливий день, а побіч неї троє чи четверо дітий, що сьвітять голими колінами, то ми не знаємо, що більше подивляти: чи нерозум жінки, чи нещасне положенє дітий.

„Бог" віндоклінерів (робітників, що чистять вікна) все боїть ся, щоби котрий послугач, коли мне вікна на десятім поверсї, не впав на діл та не зранив кого з переходячих.

Ніколи не можна позискати прихильности жінки розумними аргументами.

ВАЖНЕ ОГОЛОШЕНЄ. ВАЖНЕ ОГОЛОШЕНЄ.

PROF. DOCTOR SLOAN

спровадив до Пітсбурґа всї свої лїчничі машини і апарати для лїченя недужих мущин і женщин, і тут, буде продовжати лїченє тою самою методою, яку уживають з великим успіхом в переходячих клініцях Европи, а помимо сего не буде жадати платнї за оглядини і поради.

БЕЗПЛАТНІ X-RAY РОЗСЛІДЖЕНЯ НЕДУГИ віддасть кождому недужому. Доктор Слон говорить, що кождий, хто надість влаченя, мусить опеpед віддатись докладним оглядинам. Боче є так конечне для висліджения дійсної недуги, як і то, в який спосіб її належить лїчити. Як причина вказує, чому Ви повинні прийти і віддати ся, безплатним оглядинам д-ра Слона і вислухати його поради. Він розслідить Вашу мічь, кров і мозгови, уживаючи до сего сильних X-Ray машин електричних. Опісля коли Ви схочете віддатись лїченю, а Ваша недуга оказа ся лїчимою, тоді лїкар скаже Вам як довго потреває лїченє і подасть Вам цїну.

Д-РА СЛОНА ОФІС З ОДНИМ З НАЙЛІПШИХ.

Тут побачите чудові машини, які часто дають найлїпші вислїди, головно тоді, коли другі методи недописали. Подивавши будете сї машини і апарати і оцїните їх користи.

ЙОГО ВЕЛИКА РЕПУТАЦІЯ І УСПІХИ.

є наслїдком його недужої методи, яку він застосовує при кождім случаю. Нічого не зазнадок він для недужих з найлїпшим успіхом і лїчить в можливо найкоротшім часї. Лїчить кождого з осібна і запевняє приватну опіку.

КОЛИ ВИ Є НЕДУЖІ і коли Ви випробували вже всї инші методи без успіху і все знимини, не тратьте надії, а зголосіть ся до Професора і Доктора. Його незвичайна методи лїченя є висліджені його довголїтних студий, в нїй нема нічого небезпечного анї шкідливого. Лїченє переводить легко, не відтягаючи недужого від праці.

$1000.00 X-RAY УЖИТО НА ДОСЛІДИ НЕДУГ І ЛЇЧЕНЄ.

ЧИ МАСТЕ недомагання жолудка? Катар? Бронхітіс? Болї нирок або міхура? Ревматизм? Болї уторби, запір, болї голови, нечистоту крови, сверблячку і виникри шкіри? Паралїж, кольки, запухнене, осьлабленє, нервовість або безсильність? Пропукляну? Слабі легки? Недомагане серцевє? Кашель? Секретні недуги мущин або женщин?

ТЕПЕР МАСТЕ НАГОДУ порадитись у славного спеціялїста і віддатись оглядинам при застосованю машини X-Ray зовсїм безплатно. Нїколи передтим не було такої нагоди у сїм місті для недужих мущин і женщин. Ми радимо Вам зголоситись сейчас.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: Щодня від 9-ої рано до 8-ої вечер. В недїлї від 9.30 до 1-ої.

ПРОФ. ДОКТОР СЛОН стало мешкаючий від ч. 303 SMITHFIELD ST.

Навпротив почти Pittsburgh, Pa.

Телефони: 2274 / 3963 Orchard

КОЛИ ПОСИЛАЄТЕ ГРОШІ СВОЇМ РОДИНАМ ДО РІДНОГО КРАЮ, ТО ПОСИЛАЙТЕ ТХ ЛИШЕ

через

„Американсько-Українське Бюро"

ЗАЗНАМОРОВАНЕ ПІСЛЯ ПРАГА СТЕЙТУ НЮ ЙОРК.

З ПРИЧИНИ ВЕЛИКОЇ І ЧАСТОЇ ЗМІНИ ЦІНИ ГРОШИЙ, ПОСИЛАЙТЕ ГРОШІ В ОКРУГЛИХ СУМАХ В ДОЛЯРАХ, А БЮРО ВИШЛЕ ТХ ЧИСЛЯЧИ ПО НАЙНИЗШІМ КУРСТ.

ГРОШІ ПОСИЛАЙТЕ МОНИ-ОРДЕРАМИ АБО В РЕДЖІСТРОВНИХ ЛИСТАХ НА АДРЕСУ:

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.,
520 E. 6th St., New York, N. Y.

Іван Франко.

СТРОФИ.

1.

Пурпуром сонічко сходить,
Пурпуром криєть ся в морю;
Так будь і ти все спокійний
В щастю і в горю.

2.

Мужну силу хоч похилить горе,
Та не зломить, в підлість не поверне;
Так і сьвічку хоч схили до долу,
Свого сьвітла в низ вона не зверне.

3.

Обрубане дерево знов зеленіє,
І місяць із серпа знов повний стає;
Се бачучи, чесні, не тратьте надії,
Хоч доля гнівная вас гонить і бє.

4.

Не цурається ся правди мудрець,
Хоч вона й з уст дитинячих буде, —
Так як в ніч, коли сонце зайшло,
Каганця не цурають ся люде.

5.

Добру науку приймай, хоч її і від просто-
[го чуєш;
Злої-ж на ум не бери, хоч би й сьвятий
[говорив.

6.

Хто має мудрість, а з неї
Ближним не хоче вділити,
Той має скарб многоцінний
В міх шкуратяний зашитий.

7.

Мудрість захована,
Золото в скритку
Однаковісінько
Є без пожитку.

8.

Дурний, хто помилок лякаючись
Не сьміє брати ся до діла, —
Так як би я не їв лякаючись,
Щоб кришка в голосницю не влетіла.

9.

Не пливе супроти вітру
Запах цьвітів і кадила, —
Але йде по всіх усюдах
Добра слава, добрі діла.

10.

Навіть той, хто в призначене вірить,
Все трудити ся мусить постійно;
Аджеж бачиш і сам, що без труду
Не горить і сухеє поліно.

11.

Не звикай утертими стежками
Йти за другим сліпо як у дим,
Бо як стануть пастухи вовками,
Треба вівцям пасти ся й самим.

12.

Бережи маєток про чорну годину,
Та віддай маєток за вірну дружину;
А себе довічно бережи без впину,
Та віддай майно і жінку й себе за Вкраїну.

13.

Гість, дитя і цар і жінка
Мають всі один звичай:
Є що, чи нема — байдуже,
Їм усе лиш дай та дай.

14.

Хто духом низкий, не мішай ся там,
Де є високих трони;
Та-ж чобота ніхто не надіва
Замісць корони.

15.

Тай глупі-ж ті богатирі,
Що люблять спать на подушках!
Я спав лиш на одним пері,
І твердо так було, що страх.

16.

Щасливий той богач подвійно:
Піч повна дров, огонь горить, гогоче;
А в мене лиш одно поліно,
Тай те горіть не хоче.

17.

Отрута є зле нивчена наука,
Отрута є нестравлена їда;
Для бідних трута — взаїмна порука,
Старому трута — жінка молода.

18.

Скупий не пан своїх засїків повних,
А сторож і приставник і невольник.

19.

Книги — морська глубина:
Хто в них пірне аж до дна,
Той хоч і труду мав досить,
Дивні перли виносить.

20.

Хто власного ума не має,
То з книг не вийде ум йому;
Хто є сліпий на обі оці,
То що по зеркалі йому?

21.

Клонить ся дерево плодом обтяжене.
Чесний, розумний, і ти так клонись!
Висохле древо, безмізкії голови
Зломлять ся, та не похилять ся в низ.

22.

Великі дерева шануй,
Що лиш дають і в спеку тїнь;
А як і плід буває хибне,
Чиж тїнь сама не є добром?

23.

Мухи сїдають на ранах,
Пчоли на цьвітах пахучих;
Добрий все бачить лиш добре,
Підлий лиш підле у инших.

24.

Як військо скликає труба,
Так ангелів божих скликають
Сердечні слова.
А в гусли та флети де грають
І брата осуджують, там
Приховок чортам.

25.

Лихвар і пяниця,
Се два побратими:
Сам чорт побратимство
Звязав поміж ними.

26.

На двоє сотворено Богом вино:
Розумним на радість, на згубу дурному;
Богацтво — на двоє теж дане воно:
На добро милосерним, на згубу скупому.

27.

Як від лютого Татарина,
Що шаблюкою маха,
Всї тікають безоружнії,
Так тікай ти від гріха.

28.

Хто з всїми добрий хоче буть,
Той швидко втратить добру путь.
Не може при добрі той жить,
Хто хоче злу й добру служить.
Бо хтїшн догодить обом,
Він швидко стане зла рабом.

29.

Від слона на тисяч пядий,
Від коня на сто тікай,
Від вола на десять пядий,
Зла й на очи не видай.

30.

Як метіль прошумить,
Так загине за мить
Злий, слезами людськими годований,
Щезне й слід весь по нїм.
Але добрий, се дім
На скалі віковічно будований.

31.

Як запорохи чоловік
Знести не здужає у очох,
Так гордости в душі людській
Не зносити Бог.

32.

Хоч би й мертвого міг гнївливий воскре-
[сить,
То Бог його за гнїв його відкине;
В гнївливе серце помисл злий як нетля
[в сьвітло лине,
Сама згорить, а сьвітла не згасить.

33.

Хочаб ти і муки тяжкі потерпів,
А брата свойого не любиш,
То всеж ти на вічне житє не доспів,
Лиш дармо дочасне загубиш.

34.

Як та опука від скали
Відскакує відлого,
Так кривда людська все паде
На кривдника самого.

35.

Огневи, що ліси палить,
На поміч вітер ще спішить,
Та каганець він загасить.

Так сильний сильного скріпля,
Король ратує короля,
Слабого-ж топче й потопля.

36.

Наче віз без коліс
Не покотить ся до суду,
Так своєї судьби
Не дійдеш без праці й труду.

37.

Молодість у бідности,
Без мами дитина,
Старість у бездітности —
То гірка година.

38.

Ти сто людий побив у бою
І тим пишаєш ся, герою?
Ось сей лиш власну пристрасть поборов,
І над тобою він горою.

39.

Купа дров і жура
Що з тих двох тяжше є?
В дровах труп лиш згара,
А в журі все житє.

40.

Ті, що крізь помилки до правди доби-
[вають ся,
Мудрцями називають ся;
А ті, що в своїх помилках угурні,
То справжні дурні.

41.

Хто в добрій вірі жив, а в злих ділах,
Той був неначе без очий лице;
Хто в добрій вірі жив, а в злих ділах,
Той воду лив у збан, в якім розбив денце.

42.

Як полонянин, що його в неволю
Ведуть, думками в рідний кут літає,
Так той, що читаєм книжок сьвятих за-
[нятий,
Все в царстві правди і добра витає.

43.

Вода, що довго капає на камінь,
І в камени проверчує діру,
Отак, хто книги праведні читає,
З болота буденности вилїтає,
З душі брудоту й погань вимітає,
Що уподоблює його зьвіру.

44.

Хоч хто мудрий у житю, а письма не знає,
То він буде мов той пліт, що підпор не
[має.
Бо як пліт той без підпор вітер валить
[скорий,
Так безграмотний паде без знаня підпори.

45.

Цареву тайну берегти порадно,
Бо зрадників карають безпощадно;
Та славу божу тайною покрити,
Се злочин, мов у землю скарб заритн.
Карає ся нераз найгірш усїх,
Як непростимий проневірства гріх.

46.

Хоч би ти попіл їв і землю гриз,
А не позбув ся злости,
То не заслужиш ти у праведних
Одного „Бог да прости!"

47.

„Блаженний той, хто дба про душу слуг
[своїх",
Так сказано в письмі сьвятому.
Та горе тому,
Хто ніби дба про душу їх,
А тїло працею надмірною втомляє,
Тїлесним недостатком оскорбляє.

48.

Красше малеє надбанє
З ласкою Бога набути,
Як незлїчене богацтво
Серед проклять загорнути.

49.

В здоровому тїлї здорова душа,
Та часто буває не варта гроша.
В уломному тїлї буває душа,
Що красою сьвіт весь і Бога втїшає!

50.

Хоч би все небо папером було,
Хоч би все море чорнилом було,
Зорі-б на пера всї перекувать,
Ангели-б сїли тим пірєм писать,
То не списалиб — так мудрий пророк —
Мудрости божої в вік.

ОКРАШУЙТЕ СТІНИ ВАШОЇ ХАТИ УКРАЇНСЬКИМИ ІСТОРИЧНИМИ МАЛЮНКАМИ І ПОРТРЕТАМИ УКРАЇНСЬКИХ ГЕНІЇВ!

В КНИГАРНІ „СВОБОДИ" МОЖНА НАБУТИ НОВОВИДАНИЙ ГАРНИЙ ІСТОРИЧНИЙ ОБРАЗ

ВЪЇЗД БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО ДО КИЇВА

в січни р. 1649

СЕЙ ОБРАЗ Є ПОМЕНШЕНСЕМ ВЕЛИКОГО МАЛЮНКА УКРАЇНСЬКОГО АРТИСТА-МАЛЯРА ІВАСЮКА. ОБРАЗ Є ВЕЛИЧИНИ 22 ЧЕРЕЗ 28 ЦАЛІВ, А 6 РАЗІВ ТАК ШИРОКИЙ-ЯК ОТСЕЙ МАЛИЙ ОБРАЗЕЦЬ. ВИКОНАНИЙ ТАК ЗВАНИМ „СЬВІТЛО-ДРУКОМ" НА ГАРНІМ, ТРИВКІМ, КАРТОНОВІМ ПАПЕРІ.

ЦІНА ВРАЗ З ПЕРЕСИЛКОЮ $1.00.

ПОРТРЕТ Тараса Шевченка

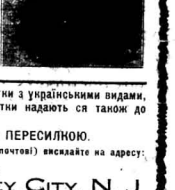

В ТІЙ САМІЙ ВЕЛИЧИНІ ЩО І ОБРАЗ ВІЗД БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО ДО КИЇВА. ТЕ САМЕ ВИКОНАНО. РЕПРОДУКЦІЯ СЛАВНОГО ПОРТРЕТА УКРАЇНСЬКОГО АРТИСТА-МАЛЯРА КРАСІЦЬКОГО.

ЦІНА ВРАЗ З ПЕРЕСИЛКОЮ $1.00.

УКРАЇНЦІ! Нема ні одної хати ні гали, де її стіни не були прикрашені нимиcь мнимої вартости образами, а о скільких воно було би красше, коли би наші українські хати і гали були обвішені нашими рідними портретами і образами, які нагадували би нам нашу бувальщину, та щоб серед кождої української родини пашав би портрет незаутнутого співця нашої долі Тараса Шевченка.

В книгарни „Свободи" находять ся також переписні картки з українськими видами, портретами українських генїїв і історичними образцями. Сі картки надають ся також до окрасн хат, розвішуючи їх на плетенках і дротинках.

ЗБІРКА З 15 КАРТОК КОШТУЄ 65 ЦНТ. ВРАЗ З ПЕРЕСИЛКОЮ.

Замовлення і моні-ордери (можна послати також американські значки почтові) висилайте на адресу:

„SVOBODA",
83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

В КНИГАРНІ „СВОБОДИ" МОЖНА НАБУТИ

НАРОДНІ КАЗКИ

Володимира Гнатюка.

ДОТЕПЕР ВИЙШЛО 6 КНИЖОЧОК.

I) ЯК ІВАН ЗРОБИВ ЧУДЕСНЕ СУДНО і при помочи товаришів дістав царівну за жінку.

II) ЯК ЧАРЕВИЧ ЛІТАВ ДО ЦАРІВНИ. III. ЯК ЦАРЕВИЧ ЗАПИСАНИЙ ЧОРТОВИ, визволив ся від нього і оженив ся з його донькою.

3) ІСТОРІЯ ПРО ТРИЙЦЯТЬ ОДНОГО.

4) ЯК ПАДІЙ ВИЗВОЛИВ ВІД СМОКА СЕСТРУ І БРАТІВ, ТА ПРОВЧИВ КАПУША.

5) ПРИГОДИ НАЙМОЛОДШОГО БРАТА.

6) ЯК КОРОЛЕВИЧ ВОЮВАВ ІЗ ЧОРТОМ. II. ТРИ БРАТИ І ЦІЛЮЩА МОЛОДИЛЬНА МАСТЬ.

ЦІНА ЗА 6 КНИЖОЧОК ВРАЗ З ПЕРЕСИЛКОЮ ВСЕГО 75 ЦЕНТІВ.

Належитість можна висилати також стемпсами.

— Замовлення посилайте до:

„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

МІСІЇ В КОГУС, Н. Й.

Повідомляю всіх Русинів з Когус, Ватерлайт, Трой, Албани і з подальших пленїв, що вечером о год. 7.30. дня 28. Августа с. р. в понеділок, в день Успения Пречистої Діви Марії, зачнуть ся одноти́жневі місії в церкві св. ап. Петра і Павла в Когус. Чаюки місійні будуть голосити ся кождого вечера до суботи включно, Сповідь місійна зачне ся в пятницю. — Запрашаю сердечно всіх.

1.-3 о. Володимир Уляницький.

КОНКУРС.

Гр.-кат. руська церков св. Івана Хрестителя в Лансфорд, Па. пошукує дяко-учителя. Місячна платня $60.00 і в протоколі записані доходи. Конкурент мусить мати добрий голос, знати учити хоральний спів і учити дітий вечерами від 5-ої до 7-ої години; мусить бути тверезий і правого характеру. Голоситись письменно до 30-го Августа на адресу пред. предсідателя: Mike Kalinyak, P. O. Box 13, Coaldale, Pa.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

В сій рубрицї поміщуйте слїдуючі оголошеня: Коли хочете віднайти своїх свояків, кранянів або товаришів. — Коли шукаєте занятя. — Коли бажаєте, щоб хтось дяко́вав вам, де ще добре робота. — Коли потребуєте аґентів до поширеня Вашого бизнесу. — Коли потребуєте робітників до праці в бучерні, ґросерні, готели або на фарму. — Коли шукаєте спільників до бизнесу. — Коли шукаєте дяко-учителів і учителів музики. — Коли маєте хату або фарму на продаж. — Коли маєте хату або фарму до винайму. — Коли маєте на продаж якісь річи. — Коли пошукуєте людей на мешканє з харчом. — Коли продаєте свій бизнес або хочете купити чи обмінятись з ким. — Коли хочете подати свою адресу або бизнес до публичного відома.

За оголошеня поміщені в сій рубрицї платить ся по 1½ цента за кожде слово як одноразово поміщене, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщене. — Оголошень женитьби не приймаєть.

Дяки до відома своїм краянам з Снятина, Галичина, що перебувають тепер в Злучених Державах, щоби писали до мене на слїдуючу адресу: Dm. Kurawskij, P. O. Parry Sound, Key Junction, Ont., Canada. 99-1

Пошукую своєї кревної ОЛЕНКИ КОРИЦЬКОЇ з села Шельпаки, повіт Збараж. Хто би о ній знав або вона сама, зволить повідомити мене на адресу: Fred Kuszmir, Box 51, Oxbow, Sask., Canada. 10-2

НА ПРОДАЖ ФОНОГРАФ з богато гарними рекордами в дуже добрім стані. Коштував $45.00 а властителька продасть його за $15.00. Голосити ся: Mrs. Petrak, Room 1, 98 East 7th St., New York, N. Y. 95-07

ДЛЯ ТИХ, ЩО ЧИТАЮТЬ І ЗАМОВЛЯЮТЬ ОГОЛОШЕНЯ,

За всї оголошеня (адвертайзменти), поміщені в „Свободї", редакція не відповідає. Хто замовляє щонебудь з поміщуваних оголошень, нехай завстрасть ся просто на адресу тої фірми, яка оголошує ся; в „Свободї" належить замовляти лише то, що „Свобода" оголошує від себе. На се треба добре уважати.

Звертаєсь увагу Вп. читачів наші часописи, що, коли вони засилають замовленя до фірм оголошуючих ся в нашій часописи, роблять се на власне ризико і редакція за се відвічати не може.

„Свобода" є органом У. Н. Союза і поміщує безплатно лиш оголошеня про засїданя відділів сеї організациї. Прочі оголошеня є платні. Виїмок становить виказ жертв, коли гроші зістали відіслані до Федерациї Українців в Злучених Державах, і ОГОЛОШЕНЯ ПРО НАРОДНІ ВІЧА, ЯКІ НЕ МАЮТЬ ЦІХИ ПАРТІЙНОСТИ. Такі оголошеня містимо безплатно, подаючи їх зміст в скороченю.

Оголошеня концертів, представлень, місцевих народних сьвят і маніфестацій поміщуємо лише за окремою оплатою, надісланою з гори. Коли з гори не одержимо належної заплати, то містимо лише згадку про заповіджений концерт чи представленє з подачи дати і місцевости, і то лише тоді, коли дохід призначений на народні цїли.

Поміщуванє більших оголошень є коштовне, і сторони, даючі оголошеня, мусять самі покрити сї кошти, бо видавництво не має нїяких спеціальних фондів на оплату таких наштів.

Всякі оголошеня мусять бути надіслані до адм. „Свободи" найменше на три дни перед виходом даного числа часописи.

„СВОБОДА".

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ НАРОДНА ДРАМА ЗІ СПІВАМИ В V. ДІЯХ

ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ, ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ

М. Старицького, в переробці Александрова.

СЯ КНИЖКА НАДАЄ СЯ ВПОВНІ ДЛЯ АМАТОРСЬКИХ ТЕАТРАЛЬНИХ ВИСТАВ. ДО ВИДОВИСКА ПОТРІБНО ВОСЕМ В ЖЕНЩИН І 7 МУЩИН. — ЦІНА ЗА ПРИМ. 30 ЦНТ., ЗА 15 ПРИМІРНИКІВ $3.85. — Шліть замовленя враз з належитостю до:

„SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Пошукую в важній справі ВАСИЛЯ ЧІХРАЯ з Черниховець, пов. Збараж. Хто би знав де він перебуває або він сам, нехай зголосить ся на адресу: W. Skaletsky, 230 South 6th St., Steubenville, Ohio. 1-3

„ПОТРІБНО СИЛЬНИХ РОБІТНИКІВ, не перевисшуючи 35 лїт, до копаня відпадків „разпікторів" в одній з пенсильванських фабрик. $2.50 доня цїлоденна праця. По двох тижнях можна заробити $3.00 до $3.50 дома на ґнорд. Мешканє з харчем можна тут дістати у Сальвадор, Мадярів або Нїмців. Нема страйнових, незалежних ані воєнних замовлень. Добра нагода для кождого сего фахч і добра платня цїлоденна праця. Листи адресувати: „PRACIA", c/o 83 Grand Street, Jersey City, N. J. 101—

КНИГА ТАЇН, яку кождий мущина і мощина перед вінчанєм і по вінчаню годинні перечитати. Цїна 50 центів. Гроші можна пересилати почтовими марками чи адресу: 101-03

THE ROYAL COMMERCIAL CO.
130 Second Avenue, New York, N. Y.

ГЛЯДАЄШ ХЛІБА? — ТУТ Є.

80-акрова фарма з будинками, близько міста, на продаж зі всем худобом і знаряддями; за згодою властитель сосїдгрунтів. Жадаєть готівки $1.500, решта на сплати. Пишіть до: 1-3

T. KORZENIOWSKI, Alger, Mich.

ЛЮДИ — приходіть до роботи в фабриках, фармах, ресторанах, готелях, залізницях, цегольнях, дорогах, отайнда і т. п. Приходіть своїх приятелів. — Schwartz's Agency, 38 Montgomery St., Jersey City, N. J.

ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР

DR. JOHN SMITH. JR.,

СПЕЦІЯЛІСТ-ХІРУРГ

327 E. 17 St., New York, N. Y.

Офіс отворений від год. 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділї і сьвята від 10-ої рано до 4-ої пополудни.

Телефон: Stuyvesant 4493. 86—

УКРАЇНСЬКИЙ ЮВІЛЕР котрий провадить інтерес від кількох лїт, має на складі: годинники, перстені, щипці обручки і всякі инші цїнні річі, а також і діяменти, які річи, котрі можете набути тамтеж у свого як у других. За готівку і на сплату. В потребі приходіть на адресу:

Ф. В. Матилькевич
400 E. 5th St., New York, N. Y.

НА ПРОДАЖ РУСЬКО-ПОЛЬСЬКА ДРУКАРНЯ

Gordon Press 12x16 i Cylinder Press. 80 наш письма. Продасть з причини, що властитель не може приїхати з краю підчас війни. Ласкаві зголошеня просить ся слати до: 10-1

PRINTER,
208 Fairmount Avenue,
Philadelphia, Pa.

MAIL ORDER HOUSE СКЛАД ПИВА, ГОРІВКИ, ВИНА, ЛІКЕРІВ КРАСНИХ І ІМПОРТОВАНИХ, НА ВЕСІЛЯ, БАЛІ, ЗАБАВИ. СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА. ВИСИЛКА ДО ВСІХ СТЕЙТІВ. ОБСЛУГА ТОЧНА. ПИШІТЬ ПО ЦІННИКИ. 47—

M. PETROWSKY, Family Liquor Store, 1500 S. 2-d St. St. Louis, Mo.

ХТО ЗАРІБКУ ШУКАЄ! Може заробити $25.00 тиждень, розповсюднюючи наші оголошеня. Мусять уміти читати і писати по українськи і по польськи. Знанє анґлійської мови не вимагаєсь; праця тілько 2 години денно. Голосіть ся по інформації, залучаючи на відповідь 2 ц. марку: 94-05

D. WROBLEWSKI & CO.,
196 E. 4th Street, Dept. 50. New York, N. Y.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! СЕЙ, ДО СВОГО! Хто ще не отримав НАТАЛЬОРА № 2, то нехай нині пише за ним. У цїм є найновійші книжки просьвітні, наукові, історичні, забавні, театральні і музичні; ґрамофони, годинники, брелки, машини до ниски і богато инших цїкавих річий. Залучіть цїлька марок на пересилку валяного катальоґа. 40—

UKRAINSKA KNYHARNIA.
951 W. Erie St., Dept. II. Chicago, Ill.

ДАРОМ! ДАРОМ!

Пришліть нам свою адресу і ми вишлемо Вам сейчас ЗОВСЇМ ДАРОМ дуже цїнну книжочку 101-03

ЕНЦИКЛЬОПЕДІЯ КРАСИ І ЗДОРОВЯ,

яка містить важні інформациї о способах заховання краси і здоровя все у сьвіжости аж до віднної старости.

Пишіть по сю неоцїнну книжочку на адресу:

NADICO CHEMICAL CO.,
133 Second Ave., New York, N. Y.

ДОБРА НАГОДА ДЛЯ КОЖДОГО!

Купіть собі отсей срібний годинник а валенно зощадите половину. Годинник сей є чисто срібний, машинерія в нїм нїльова і має 11 камінїв. Бій є дуже мицний і гарно вивічнений і ґаранторний на 25 лїт. Кождому, хто купить, висилаємо письмову ґаранцію і рахунок замкнений. Лише ся цїна, котру ми пропишемо до нас, що хочете сей годинник, а ми вам його сейчас вишлемо назад зворотним почтом. Гроші зложите тоді, як вам годинник доручать. Нехай кому з вас сподобає ся товарець назад, а ми вам сейчас звернемо гроші і повні кошта. Замовляйте шліть на адресу: 103

WATCH SELLING CO.,
951 W. Erie Street, Chicago, Ill.

ЯВНІ ФАКТА ПРО ДІТЕЙ.

Матері повинні памятати, що коли дитина перестудила ся, то не повинно ся силувати її до їди.

Наколи Ваша дитина є умучена, не може спати, кашляє, перестудила ся, або терпить на запір, корчі внутренностий, здуте, бігунку і инші поменьші недуги, як зубкованє, не пробуйте підроблених ліків, що ростуть як гриби по дощи, але дайте дитині правдивий Kopp's Baby's Friend, який протягом послїдних 40 лїт уратував житє мілїонам з мілїонам дїтий.

В двонких бутельках: 25 цт. і 50 цт. Наколи не можете дістати правдивий Kopp's Baby's Friend в найблизшій аптицї, пішлїть нам паперовий доляр, а ми вишлемо Вам дві бутельки по 50 цнт. відворотною почтою.

KOPP'S BABY'S FRIEND COMPANY,
York, Penna.

E. Robert Kopp

Правдивий виріб лиш з таким підписом.

ДОБРА РІЧ САМА СЕБЕ ХВАЛИТЬ,

До Г. Г. фон Шайкова, оливкого фабриканта Болгарського Кровного Чаю, лиш є в сталих знакомих зі сто тисячами хорих і отримує щоденно множество листів з подякою від людий, котрим сей з природних частин складовий чай їх привернув здоровє. Анна Жилка, 830 Гілберт Ст., Міявокі, Віс., надіслала таку допись:

„Можу сьміло сказати, щом се не завдала на Болгарським Кровним Чаю. Голова, хребет, все тїло мене боліло і я чула ся так, як би цїле тїло я мала опарене. Пробувала я всїлякі ліки, масти, пляки, ходила до лікарів, а все даремно, але відколи зачала я уживати Болгарський Кровний Чай, від тоді я неначе на сьвіт народила ся; сей чай це треба хвалити, бо кожда добра річ сама себе хвалить".

Одну велику родинну дозу Болгарського Кровного Чаю, що вистарчить на 5 місяців, вишле денебудь за $1.00: Marvel Products Company, 29 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

УВАГА: Наколи хочете отримати посилку зареєстровану, заплїть 10 цнт. більше. (Adv.)

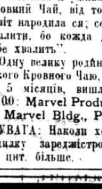

ДО ХОРИХ РУСИНІВ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРҐ,

славний спеціяліст зі старого краю

поручає всїм терпячим Русинам, так мущинам як і женщинам свої успішні лікарскі услуги.

ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАНЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, СТРУКТУРУ АБО ЗВУЖЕНЄ МОЧЕВОГО КАНАЛУ, НЕДУГИ ВЕНЕРИЧНІ, ЛК РІВНІЖ ВСЯКІ НАСЛІДКИ ТАЙНИХ НЕДУГ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОСНЕ КРОВИ І Т. Д. 40—

Докоче всякої найтяжшої операциї мущин, женщин і дїтий в своїм офісї або в домі пацієнта, спеціяльно же на пропуклину при помочи спеціяльного з Відня.

Єсли би хтось на ми наййти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучіть ваш марку.

Dr. B. HOHENBERG.
304 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.)
New York City.

Годин офісові: щодня від 8-ої рано до 8-ої вечер.

$15 ЛЕКЦІЇ ЇЗДИ АВТОМОБІЛЕМ $15

NEW-YORK AUTO SCHOOL

Чому маєте ходити без праці або мало заробляти, коли можете мати легкі і добре платне занятє, що на сьвітлім воздусї. Ми навчимо Вас на інформацїї автомобілевого механіка протягом 3 тижнїв з день або вечерами і поставимо для Вас по ужиточно курсу о добру роботу. Наша школа є першою і найлїпшою є тим краю, в якій учимо після найновійшої методи а не як другі. Вистарчаю сеї щоиїть є інспектором автомобілїв, і тому ми знає лїпше почти як другі.

Прийдіть до нас що нині, розмовитесь з своїй мові; офіс отворений до 9-ої вечер. Лїбісне ґарантуємо. 41—

Маємо дешеві помешканє для учеників з кропнїї.

NEW YORK AUTO SCHOOL,
302 E. 14th St., близько 2-ої Ave.
New York City.

Др. І. Спіллінґер

Порада і оглядини ДАРОМ.

Застарілі хороби можна вилїчити без тяжкі затруєнних лїкарств при помочи електрики. Рідко в багато случаях, що дехтайно вимагали операциї, можна вилїчити ся з много лучше тим самим способом, без тяжких ножів.

Маю також машину, за помочи котрої можу бачити нутро людського тїла і пізнати причини хороби, а другою машиною можу відкидувати струм електричну до тїла і вбити заразливі бактерії, які є причиною всїх недомагань. Та метода лїченя є не тілько нешкідливою але і приємною для пацієнта.

Dr. J. SPILLINGER
153 E. 13th St., New York, N. Y.
при стації елевейтера 3-ої авен. і суботою.

Годин офісові: від 9. рано до 12 пол., ві второк і пятницю від 9. рано до 7 вечер, в неділю від 9 до 11 рано.

РУСЬКИЙ І ПОЛЬСЬКИЙ АДВОКАТ І НОТАР

з довголїтною практикою перепровадиує всїлякі справи цивільні та карні з найлїпшими висліднями.

Годинн урядові: від 9-ої рано до 6-ої вечер.

Адреса:
JOSEPH HELLER, 132 Nassau St., Room 516, New York, N. Y.
близько 2-ої авенї, 1. стація від 7-ої до 10-ої вечер. 53—

Перед умитєм. По умитю.

ПОЗІР! НОВІСТЬ! Тисячі дївчат, женщин, молодців і мущин зазнали чудесне повну, гладку, і вимиту красу „ПРЕМОЛОДОСТИ" в особливо вилїченє зморщків, веснянок, знаків по місцї прищів, чиряків, лишаїв, дуплєня шкіри, червоности твари і носа, відмороженя ух і всїх прочих нечистостий і надує шкіри, лиця, рук, шиї і кождого члена тїла. ГАРАНТУЄМО, що хто тільки уживе сего чудесного средства, мусить би позбути сяк страшних долегливостий. Цїна зложна разом з пересилкою лише ОДНОГО ДОЛЯРА. 9—

D. WROBLEWSKI Co., 196 E. 4th St., Dept. 50, New York, N. Y.

ОДИНОКА АВТОМОБІЛЕВА ШКОЛА, істнуюча від 1905 р., де удїлюють інструкциї у Вашій рідній мові. — Лїк трійки до дощу, так вимкнути тепер повні школи, які однак складають ся одиноко з старої мертвої машини і властителя, який називає себе стейтовим інспектором і пр. — Не ресторіґамо Вас, будьте осторожні з такими школами, не довіряйте таким інспекторам, котрі не мають нїякої відповідальности і доброї репутациї. — Наша довголїтна репутація і велике число вдячних листів від наших учеників, дає нам право сказати, що наша школа є одинокою, з якої Ви будете щодо вдоволені. Ми вчимо по сьвітовій методи їздити автомобілями всяких моделів, як також вечимо направляти усї части механїзму машини. Маємо свій власний гараж при школї, де можете розпізнатись з ріжними машинами. Зголосити ся особисто і учинїть ся про правдивість нашої слів. Наш інструктор має сертифікат зі свого механїчного образованя, затверджений властями.

ПОВНИЙ КУРС $15.00. Час науки неограниченний.

INTERNATIONAL SCHOOL OF AUTOMOBILES
147 EAST 40th STREET, Dept. 52, NEW YORK CITY

НАЙБІЛЬШИЙ ЗАКЛАД ДЕНТИСТИЧНИЙ НА ВСХІДНІЙ СТОРОНІ МІСТА НЮ ЙОРКУ.

ЗУБИ ПІСЛЯ НАЙНОВІЙШОЇ МЕТОДИ.

Вставляємо нові зуби, які будуть знаменито вигадати і послужать Вам як Ваші власні. — Витягаємо зуби рідучо без болю.—Робота ґарантована.—Цїни умірковані.

Dr. A. H. CHAIKIN, Chirurg Dentist,
293 E. 10th Street, cor. Ave. A., New York, N. Y.

Годин офісові: щодня від 9. рано до 9. веч.; в нед. від 9. рано до 2. пол.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР

С. М. КАУФМАН

СПЕЦІЯЛІСТ ВСІХ СЕКРЕТНИХ (ПОЛОВИХ) НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН

уряджує від 9-ої год. рано до 9-ої вечером.

При лїченю уживає електричних машин X-RAY. 79—

Dr. C. M. KAUFMAN,
111 7th Street, New York, N. Y.

ELIAS ROSENTHAL

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ В АМЕРИЦІ.

Практикує понад 25 лїт в тутешних судах і є добре всїм знаний.

302 Broadway, New York, N. Y.
13th floor 100

$10 ЗА НАУКУ ШОФЕРСТВА $10

Поще платити більше? Чому маєте бути невільниками в шапах, коли можете стати своїм бесом і заробляти по $25 тижнево і висше. Наша школа має найлїпше і найбільше заосмотрене в сїм офісї в Америцї. Є є одинока школа, в якій учать шоферства і репарациї на всяких новомодних автомобілях, як Chalmer's, Buick, Cadillac, „Hudson Super Six", 1916-1917 модель. Вчимо в українських мові. Також стараємось о поміч для Вас і мешканє для позамісцевих. Гарантуємо студентам дипльоми. Оглянте нашу школу і самі оцїнїть.

AMENA AUTO SCHOOL, 226 W. 47th St., NEW YORK, N. Y.
Близько Бродвей. 86—

Безплатні інструкциї механїзму для шоферських студентів — се доказ поверстні, які дає наша школа.

Інструктор: д. Аслер.

DR. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE

407 East 58th Street, NEW YORK, N. Y.
Межи 1st Ave. і Ave. A.

СТАРОКРАЄВИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЛІКАР.

Лїчить успішно всї молодукові недуги, легкі, нервові і ін. Дуже лїкарства, що вживають найновійші методи. Лїчить також і секретні недуги мущин і женщин. З вальцами, ліками лїчить ревматизм, рак на шиї, пухлиї, всї скірні виси, як також дитячі недуги, і ін. Кажу говорить по українськи і на ін. говорить лїки.

Офіс отворений від 9 рано до 8. вечером, як також в неділї.

Хто не може прийдати нехай пише до нас. 79—

ПОЗІР! Знаменита нагода для кождого.

За 10 доларів місячно можна купити дім і два лоти в Manville, N. J. близько фабрик, який є тут повно а робота для тих, що хотять працювати є повна і добре платна. 92—02

По близші інформациї просить ся голосити до: J. O. Manager, 116 Nassau St., Room 1002, New York, N. Y.

НАЙБІЛЬШИЙ ЗАРОБОК! ПОТРЕБУЄМО АҐЕНТІВ

ДО ПРОДАЖИ ФАРМІВ, ЛОТІВ І ДОМІВ В МІСТІ, де купуючий робітник зарабяєть стаєї працю, а бізнесїя заложить добрий інтерес. Спосібним платимо від 20 до 50 дол. тижнево. Пишіть зараз по інформациї до:

L. LINCOLN CO.,
320 Broadway, Room 210 New York, N. Y.